МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Миколаїв – 2019

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Баденкова Вікторія Миколаївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент;

Зинякова Анжеліка Анатоліївна доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент;

Корнієнко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол №1 від «27» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української мови і літератури _____(Рускуліс Л.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії _____ (Чугуєва І. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії університету_____(Кузнецова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня бакалавра спеціальностей 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Предметом вивчення нормативної навчальної дисципліни є сучасна українська літературна мова в усіх її стилях (науковому, офіційно-діловому, публіцистичному, художньому) та формах вияву (усній і писемній) тощо), її фонетична, фонологічна та морфонологічна системи, словниковий склад і граматична будова. Предметом цього курсу є також українське письмо – графіка, алфавіт, орфографія і пунктуація.

Міждисциплінарні зв'язки: «Практикум з української мови», «Теоретичні проблеми мовознавства», «Старослов'янська мова», «Українська діалектологія», «Історія української мови», «Українська ономастика», «Стилістика української мови», «Практикум з української мови», «Методика навчання української мови».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою* викладання дисципліни є формування в студентів мовно-лінгвістичних компетенцій – комплексу лінгвістичних знань про мову як суспільне явище і систему, що охоплює фонетику, лексику, морфологію, синтаксис, стилістику тексту та культуру мовлення та постійно розвивається, вироблення вмінь оперувати лінгвістичними знаннями у професійній та науково-дослідницькій діяльності.

1.2**.** Основними *завданнями* вивчення дисципліни "Сучасна українська літературна мова" є:

– засвоїти знання, що складають зміст сучасної української літературної мови як науки, усвідомити й запам'ятати систему лінгвістичних понять, оволодіти мовознавчою термінологією;

– усвідомити поняття про нормативність української літературної мови, сприяти ґрунтовному оволодінню орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами сучасної української літературної мови;

– підвищити рівень культури усного й писемного мовлення студентів;

– виробити критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики;

– збагатити лексичний запас новими термінами з фахової підготовки;

– навчити самостійно працювати з науковою, навчальною, довідковою літературою.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями:*

І. Загальнопредметні: володіння методами і прийомами писемної та усної комунікації рідною мовою в її літературній формі; дослідницькі навички й уміння; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, аналізувати інформацію з різних джерел; уміння використовувати наукову, навчальну, довідкову, методичну літературу; володіння термінологічним апаратом навчальної дисципліни; здатність логічно та послідовно подати засвоєні знання.

ІІ. Фахові: розуміння структури лінгвістичної науки; знання фонетичних, лексичних, граматичних, семантичних, стилістичних особливостей та тенденцій розвитку мови; володіння сучасною українською мовою в її літературній формі: володіння графічними, орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними нормами сучасної української літературної мови; здатність продемонструвати знання основ дисципліни, зв'язків української мови та її типологічних співвідношень з іншими мовами, її історії, сучасного стану і тенденцій розвитку; уміння аналізувати мову в її сучасному стані, використовуючи систему основних понять і термінів сучасної української літературної мови; володіння основними методами лінгвістичного аналізу; знання принципів українського правопису; розуміння основних теорій сучасної української мови як теоретичної бази дослідницької діяльності; системні знання про мову як засобу вираження думок і почуттів людини, практичних навичок володіння культурою мови, уміння користуватися лінгвістичними словниками; вироблення мовного смаку шляхом розширення філологічного світогляду, уміння використовувати набуті знання при роботі з мовним матеріалом; знання принципів українського правопису; уміння визначати орфограми та пунктограми в текстах на слух і пояснювати їх; здатність з'ясовувати поняття "слово" і роль слова як засобу називання (позначення) конкретних предметів, абстрактних понять, дій, ознак тощо; різні вияви відношень і зв'язків між словами; уміння обґрунтовувати проголошення української мови як державної як необхідну засаду розширення її комунікативних і державотворчих функцій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 840 годин / 28 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ВСТУП. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ. ЛЕКСИКОГРАФІЯ

Кредит 1. Вступ. Лексикологія як розділ мовознавства

Тема 1. Вступ. Сучасна українська літературна мова як предмет наукового вивчення та навчальна дисципліна. Основний зміст, обсяг і завдання курсу. З історії становлення і розвитку української мови.

Українська мова – національна мова українського народу, форма її функціонування. Поняття про діалектну базу сучасної української літературної мови. Роль І. П. Котляревського в історії української літературної мови і значення Т. Г. Шевченка для її розвитку. Поняття державної мови. Державний статус української мови. Законодавче забезпечення державного статусу української мови: Конституція України про державну мову та мови національних меншин. Соціолінгвістична ситуація в сучасній Україні: сфери використання державної мови і мов національних меншин.

Поняття про літературну мову. Функції української літературної мови.

Українська літературна мова як унормована, відшліфована форма загальнонародної мови: а) роль південно-східного наріччя у формуванні сучасної української мови; б) поняття про норми літературної мови; в) зміни поняття "літературна мова" на різних етапах життя мов; г) сучасна українська літературна мова як єдина і загальна цілісна система, що поєднує в собі часткові підсистеми.

Писемна і усна форми сучасної української літературної мови. Функціональні стилі української літературної мови. Поняття про колоритно-стильові різновиди мовлення. Місце української мови серед інших слов'янських мов.

Тема 2. Лексикологія як розділ мовознавства. Предмет і завдання лексикології української літературної мови. Слово в лексико-семантичній системі мови: ознаки, лексичне значення, знакова природа. Моносемія і полісемія. Семантичні зв'язки у словниковому складі. Поняття лексеми. Типи лексичних значень слів. Основні типи переносних значень слів: метафора, метонімія, синекдоха.

Кредит 2. Лексикологія. Парадигматичні відношення між словами

Тема 3. Парадигматичні відношення між словами. Полісемія як лексико-семантичне явище. Омонімія як лексико-семантичне явище. Омоніми, їх типи. Поняття про міжмовні омоніми. Розмежування омонімії та полісемії.Пароніми. Стилістичне використання омонімів і паронімів. Синоніми. Типи синонімів. Поняття про синонімічний ряд. Функції синонімів. Джерела синонімії. Евфемізми як різновид синонімів. Стилістична роль синонімів. Антонімія як лексико-семантичне явище, їх типи та стилістичне використання. Лексикографічні праці.

Кредит 3. Генетична характеристика лексики української мови

Тема 4. Склад лексики української літературної мови з погляду походження. Основні історичні шари слів у лексичному складі сучасної української мови (індоєвропейський, праслов'янський, спільнослов'янський, власне український). Співвідношення спільнослов'янської і власне української лексики. Лексичні запозичення зі слов'янських мов. Старослов'янізми у складі української лексики. Іншомовні елементи в українській лексиці. Запозичення з неслов'янських мов: грецької, латинської та інших мов; їх адаптація у лексичній системі української мови. Джерела і способи їх засвоєння. Лексичні кальки. Інтернаціоналізми, їх місце в лексичному складі сучасної української мови. Українські лексеми в інших мовах світу.

Кредит 4. Стилістична диференціація лексики. Активна і пасивна лексика української мови

Тема 5. Лексики української мови за сферами вживання. Загальновживана і спеціальна. Діалектна лексика. Термінологічна і професійна лексика. Жаргонна і арготична лексика.

Склад української лексики зі стилістичного погляду. Міжстильова (нейтральна лексика). Стилістично забарвлена лексика. Лексика усного мовлення (розмовна), її види. Лексика писемного мовлення (книжна), її види. Лексика офіційно-ділового, публіцистичного, наукового стилів.

Тема 6. Активний і пасивний склад української лексики. Застарілі слова в лексичній системі української мови. Архаїзми та історизмами, її характеристика та стилістичне використання. Нова лексика (неологізми), її характеристика та стилістичне використання.

Кредит 5. Фразеологія. Лексикографія

Тема 7. Фразеологія. Українська фразеологія, її предмет і завдання. Фразеологізм як тип мовної одиниці. Основні типологічні ознаки фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів. Семантико-

граматична характеристика фразеологізмів. Лексико-граматичні зміни фразеологічних одиниць. Джерела формування фразеологізмів, їх стилістичне використання. Зв'язок фразеологізмів із частинами мови. Багатозначність фразем; явища синонімії та антонімії у фразеології. Шляхи засвоєння фразеологізмів. Експресивно-стилістичні властивості фразеологізмів. Прислів'я та приказки. Крилаті слова. Фразеологічний аналіз тексту. Фразеологічні словники української мови.

Тема 8. Українська лексикографія. Предмет і завдання лексикографії. Типи словників. Словники енциклопедичні та лінгвістичні. Відомості з історії української лексикографії. Характеристика найважливіших українських лексикографічних праць. Сучасний стан лексикографії в Україні. Значення словників у практичній роботі вчителя-філолога.

ФОНЕТИКА. ФОНОЛОГІЯ. МОРФОНОЛОГІЯ. ОРФОЕПІЯ. ГРАФІКА. ОРФОГРАФІЯ

Кредит 6. Фонетика та фонологія

Тема 9. Три аспекти вивчення мовних звуків. Фонетика і фонологія. Акустичний і лінгвістичний аспекти вивчення звукового складу української мови. Предмет і завдання фонетики, що вивчає артикуляційні та акустичні характеристики звуків, особливості їх сполучуваності у потоці мовлення. Будова мовного апарату. Активні і пасивні мовні органи. Поняття артикуляції. Взаємовідношення фонетики й фонології. Основні фонетичні одиниці мовлення: звук, склад, фонетичне слово, мовленнєвий такт, фраза.

Предмет і завдання фонології, що вивчає звуки мови з погляду їх функцій. Поняття фонеми. Протиставлення фонеми і звука. Фонема як об'єкт дослідження різних фонологічних шкіл. Основний її вияв та варіанти. Функції фонеми як мовної одиниці. Диференційні ознаки фонеми. Поняття "інваріант" (головний вияв) і "варіант" фонеми. Розвиток поглядів на систему фонем сучасної української літературної мови.

Співвідношення між буквами та звуками. Правила переносу. Уживання літери *ґ*. Правопис ненаголошених голосних */о/, /е/, /и/*.

Кредит 7. Система фонем сучасної української літературної мови

Тема 10. Система фонем сучасної української літературної мови. Голосні фонеми, їх класифікація. Звукова реалізація голосних фонем. Варіанти голосних фонем у наголошених та ненаголошених позиціях.

Приголосні фонеми, їх модифікації. Звукова реалізація приголосних фонем. Класифікація приголосних фонем за основним алофоном. Питання про кількісний склад приголосних фонем сучасної української мови.

Тема 11. Фонематична та фонетична транскрипції. Фонетичний і фонологічний аналіз голосних. Фонетичний і фонологічний аналіз приголосних.

Кредит 8. Зміни звукового складу слів у мовленнєвому потоці

Тема 12. Фонетичні процеси, зумовлені сполучуваністю звукових одиниць у мовленнєвому потоці. Зміни приголосних у мовленнєвому потоці. Асиміляція приголосних, її різновиди. Асиміляція за дзвінкістю/глухістю, за місцем і способом творення, асиміляція за м'якістю. Палаталізація.

Дисиміляція приголосних. Різновиди дисиміляції. Спрощення в групах приголосних. Видозміни фонем у мовному потоці (за термінологією Н. І. Тоцької, модифікації фонем). Спрощення в групах приголосних. Подовження приголосних як фонетичний процес. Явище подвоєння.

Видозміни голосних фонем: акомодація, редукція, гармонійна асиміляція.

Кредит 9. Морфонологія як учення про регулярні фонологічні чергування у складі морфем.

Тема 13. Чергування голосних і приголосних фонем. Фонетичні (живі) та історичні чергування. Найдавніші чергування голосних. Чергування голосних фонем, зумовлені пізнішими фонетичними процесами: а) /е/ та /о/ з /і/; б) /е/ та /о/ з нулем звука; в) /е/ та /о/ після шиплячих та /j/; г) /и/ з /о/ у фонемосполуках /ри/, /ли/.

Тема 14. Чергування приголосних фонем. Чергування приголосних, пов'язані з першим перехідним пом'якшенням (г, к, х – ж, ч, ш). Чергування приголосних, пов'язане з другим і третім перехідним пом'якшенням (г, к, х – з, ц, с). Чергування приголосних при сполученні з /й/. Чергування приголосних /г/, /к/, /х/ – /ж/, /ч/, /ш/ – /з′/, /ц′/, /с′/ перед суфіксами -ськ-, -ств-. Зміни приголосних перед суфіксом -ин-. Чергування в групах приголосних. Історичне коментування чергувань.

Чергування голосних і приголосних фонем, які становлять специфіку української мови. Евфонічні чергування.

Кредит 10. Орфоепія

Тема 15. Орфоепія. Орфоепічні норми української літературної мови. Вимова та правопис. Орфоепія і культура усного мовлення. Причини відхилень від орфоепічних норм. Основні норми української літературної вимови: вимова голосних, приголосних та звукосполучень приголосних; деякі особливості вимови слів іншомовного походження. Аналіз сучасних орфоепічних норм української мови. Вимова голосних у наголошеній і ненаголошеній позиціях. Вимова приголосних у різних позиціях і вимова сполучень кількох приголосних. Особливості вимови слів іншомовного походження. Евфонічні чергування голосних і приголосних.

Тема 16. Акцентологія. Наголос в українській мові. Словесний наголос, його функції. Норми українського наголосу. Акустичні й артикуляційні відмінності наголошених складів від ненаголошених. Місце наголосу в слові в українській мові. Рухомий і нерухомий наголос при словозміні і словотворенні. Акцентна дублетність. Фонетичні слова. Поняття про проклітики та енклітики. Головний та побічний наголос.

Тема 17. Склад, його фонетична будова. Складоподіл. Основні закономірності складоподілу в українській мові. Типи складів. Інтонація. Паузи.

Кредит 11. Графіка. Орфографія

Тема 18. Графіка як розділ науки про мову. Поняття графеми. Український алфавіт та інші знаки, що використовуються в українському письмі. Співвідношення між буквами українського алфавіту і фонемами. Букви для позначення голосних і приголосних фонем. З історії письма.

Тема 19. Орфографія. Предмет і завдання орфографії. Основні поняття орфографії: орфограма, принцип правопису. Типи орфограм. Орфограми буквені і небуквені.

Теоретичні і практичні засади функціонування сучасних орфографічних норм. Історія становлення орфографічних норм української мови. Принципи української орфографії: фонетичний, фонематичний, морфологічний, історичний (традиційний) та семантично-диференційний (смисловий чи диференціююче написання). Різновиди орфограм. Вживання великої букви. Правопис прізвищ і власних назв. Правопис слів іншомовного походження. Правила переносу слів із рядка в рядок, технічні правила переносу. Історичний розвиток правописної системи української мови. «Український правопис» 1993 р. видання: основні зміни і доповнення. Правописні проблеми кінця XX – початку XXI ст. Нова редакція «Українського правопису» (2019).

Граматика сучасної української мови

Морфологія. Морфеміка. Словотвір

Кредит 12. Граматика. Морфеміка і словотвір

Тема 20. Граматика сучасної української мови. Основні поняття граматики. Граматика української мови як учення про її морфологічну та синтаксичну будову. Морфологія та синтаксис як розділи граматики. Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія, граматичне значення слова у його відношенні до лексичного. Способи вираження граматичного значення слова граматичною формою слова. Синтетичні й аналітичні форми слів. Граматичні категорії. Системи граматичних категорій в українській мові. Морфологічні, синтаксичні та лексико-граматичні категорії. Поняття грамеми.

Морфологія як граматичне вчення про систему форм слова та засоби їх вираження. Поняття про словоформу. Взаємозв'язок між словом і словоформою. Частини мови та принципи їх виділення в українській мові. Повнозначні та службові частини мови. Проблема займенникових слів, нечастиномовні слова – морфеми і слова – речення, ступені й різновиди взаємопереходу частин мови.

Тема 21. Морфеміка і словотвір.

Морфеміка і морфемологія сучасної української мови.

Морфеміка як тип мовної одиниці. Морфемний склад слова. Поняття про морфему. Типи морфем в українській мові. Морфи як варіанти морфем. Кореневі й афіксальні морфеми. Словотворчі, формотворчі і словозміні афікси. Поняття нульової морфеми. Основа слова і закінчення. Основні зміни в морфемній будові слова: спрощення, перерозклад, ускладнення. Принципи морфемного аналізу слів.

Словотвір і словотворення. Словотвір як учення про мотивацію і творення похідних слів. Твірна основа і словотворчий формант. Словотвірний тип і словотвірне значення. Способи словотвору в сучасній українській мові. Словотвір іменників. Словотвір прикметників. Словотвір дієслів. Словотвір прислівників. Принципи словотвірного аналізу

Кредит 13. Морфологія. Іменник. Прикметник.

Тема 22. Морфологія сучасної української мови. Частини мови.

Іменник: дефініція, лексико-граматичні розряди, граматичні категорії.

Іменник як частина мови. Семантико-граматичні ознаки його виділення. Лексико-граматичні розряди іменників: іменники - власні та загальні назви, назви істот і неістот, конкретні, абстрактні та збірні іменники, іменники з речовим значенням. Перехід іменників одного розряду до іншого.

Граматичні категорії іменника. Категорія роду, її значення, морфологічне, синтаксичне та лексичне вираження. Формально-граматичні та значеннєві принципи розподілу іменників за родами. Іменники спільного та подвійного роду. Хитання в роді іменників. Категорія числа, її значення та граматичні засоби вираження. Іменники, що мають форму тільки однини або форму тільки множини. Категорія відмінка. Відмінкова система сучасної української літературної мови. Кличний відмінок у парадигмі іменника. Основні значення відмінків.

Відміни, словозміна і словотвір іменників. Словозміна іменників. Поняття про парадигму іменників. Повна та неповна парадигма. Принципи поділу іменників на відміни та групи. Характеристика парадигм іменників I, II, III та IV відмін. Розмежування варіантів відмінкових форм. Невідмінювані іменники. Відмінювання іменників pluralta tantum. Іменники з ознаками прикметникової парадигми. Словотвір іменників.

Тема 23. Прикметник: дефініція, лексико-граматичні розряди. Поняття про прикметник як частину мови. Специфіка граматичних категорій прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні. Перехід відносних у якісні, присвійних – у відносні та якісні. Здатність прикметників формувати синонімічні ряди, вступати в антонімічні відношення, розвивати переносні значення.

Граматичні особливості, словозміна і словотвір прикметників. Короткі та повні прикметника. Стягнені та нестягнені форми повних прикметників. Ступені порівняння як форми якісних прикметників. Особливості відмінювання та правопису прикметників. Творення та значення вищого та найвищого ступенів порівняння. Аналітичні форми ступенів порівняння. Відмінювання прикметників твердої та м'якої групи. Проблема кількості відмінюваних грамем прикметника. Словотвір прикметників якісних, відносних, присвійних. Творення прикметників від географічних назв. Прикметники, утворені складанням основ, їх правопис. Перехід прикметників у іменники.

Кредит 14. Числівник. Займенник.

Тема 24. Числівник як частина мови. Проблема частиномовної природи числівника.. Розмежування числівниківта інших слів з кількісним значенням. Числівник як частиномовна морфологічна периферія. Специфіка вияву граматичних категорій числівника. Функціональні розряди числівників: власне-якісні, збірні, дробові, неозначено-кількісні. Особливості їх вживання. Питання про порядкові числівники. Структурні типи числівників: прості, складні та складені. Відмінювання різних розрядів числівників. Аналіз специфіки парадигм кількісних числівників у сучасній українській літературній мові. Синтаксичні функції числівників.

Тема 25. Займенник як частина мови. Займенникові слова в системі частин мови. Співвідношення займенників за значенням, морфологічними ознаками та синтаксичною роллю в реченні з іншими частинами мови – іменниками, прикметниками, числівниками. Лексико-граматичні розряди займенників. Граматичні категорії займенників. Специфічні випадки функціонування займенників. Явище прономіналізації. Словотвірні характеристики займенників. Словозміна.

Кредит 15. Дієслово

Тема 26. Дієслово як частина мови. Поняття про дієслово як частину мови. Система дієслівних утворень в українській мові. Неозначена форма дієслова. Типи дієслівних основ. Поділ дієслів на класи за співвідношенням з основами інфінітива та теперішнього часу. Поділ дієслів на дієвідміни.

Категорія виду дієслова. Протиставлення форм доконаного та недоконаного виду у видовій парі. Способи творення форм доконаного та недоконаного виду. Видова пара.

Дієслівні категорії способу і часу. Категорія особи. Категорія особи дієслова та числа. Дієслова з неповною особовою парадигмою. Безособові дієслова. Категорія часу та роду дієслова. Система дієслівних часів у сучасній українській літературній мові, їх творення та значення. Пряме та переносне вживання часових форм дієслова. Категорія способу дієслова. Дійсний, умовний та наказовий способи, їх творення та значення.

Категорії перехідності/неперехідності та стану дієслова. Загально дієслівна категорія перехідності-неперехідності дієслова. Перехідні дієслова та засоби їх вираження. Неперехідні дієслова та засоби їх вираження.

Валентність дієслова. Категорія стану дієслова та її зв'язок з перехідністю-неперехідністю. Дієслова активного стану, їх засоби вираження. Дієслова пасивного та зворотно-середнього стану.

Тема 27. Дієприкметник. Дієприслівник.

Дієприкметник як форма дієслова та прикметникові характеристики дієприкметника. Граматичні категорії дієприкметника. Творення дієприкметників. Активні дієприкметники теперішнього часу, їх значення та вживання. Пасивні дієприкметники минулого часу обох видів. Перехід дієприкметників у іменники та прикметники. Дієслівні форми на *-но, -то*.

Дієприслівник як форма дієслова. Дієслівні та прислівникові характеристики дієприслівника. Значення дієприслівників доконаного та недоконаного видів. Творення та синтаксична роль дієприслівників. Перехід дієприслівників у прислівники та прийменники.

Кредит 16. Прислівник. Станівник. Модальник.

Тема 28. Прислівник як частина мови. Значення прислівників як слів, що виражають статичну ознаку іншої ознаки. Морфологічні ознаки, синтаксична роль прислівників. Групи прислівників за означенням. Ступені порівняння означальних прислівників. Творення прислівників (від прикметників, іменників, числівників, займенників, дієслів). Перехід у прислівники інших частин мови. Перехід прислівників у прийменники, сполучники, частки.

Тема 29. Слова категорії стану та їх місце в системі частин мови. Частиномовна база станівника. Лексико-семантичні групи слів категорії стану.

Модальник. Модальні слова як особлива категорія слів.

Формування модальника та його частиномовний статус. Семантичні розряди модальних слів. Морфологічні та синтаксичні властивості модальника.

Кредит 17. Службові частини мови. Вигук

Тема 30. Прийменник. Сполучник.

Критерії виділення службових частин мови. Спільні й відмінні особливості службових слів. Морфологічний аналіз службових слів

Прийменник як частина мови.

Прийменники як службові слова, що виражають відношення (просторові, часові та інші) між повнозначними словами. Морфологічний склад прийменників. Перехід самостійних слів і словосполучень у прийменники. Вживання прийменників з певними відмінками іменників і субстантивованих слів. Полісемія прийменників. Синонімія прийменників

Сполучник як частина мови.

Сполучники як службові слова, що виражають зв'язок між словами в реченні, між частинами речень. Синтаксичні функції сполучників. Морфологічний склад сполучників. Сполучники сурядності і підрядності, їх групи. Сполучні слова їх відмінність від сполучників. Перехід повнозначних слів у сполучники.

Тема 31. Частка як частина мови. Вигук і звуконаслідування.

Частки як службові слова, що вносять певні відтінки у значення слів чи рівень. Групи часток за значенням. Функції часток. Частки словотворчі і формотворчі. Правопис часток в українській мові.

Вигуки як слова, що виражають емоції та волевиявлення, їх роль у реченні. Групи вигуків за значенням, їх уживання. Перехід у вигуки повнозначних слів. Звуконаслідувальні слова.

СИНТАКСИС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Кредит 18. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.

Тема 32. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв’язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).

Тема 33. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв’язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв’язку слів у словосполученнях. Смислові відношення між словами у словосполученні.

Кредит 19. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення

Тема 34. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й

інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.

Тема 35. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.

Тема 36. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.

Кредит 20. Головні та другорядні члени речення.

Тема 37. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.

Тема 38. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.

Тема 39. Другорядні члени речення.

Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.

Кредит 21. Односкладне речення.

Тема 40. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних.Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, ґенетивні речення.Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.

Кредит 22. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.

Тема 41. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.

Тема 42. Речення з відокремленими другорядними членами**.** Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.

Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.

Кредит 23. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення.

Тема 43. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.

Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.

Кредит 24. Звертання у структурі поширеного речення. Порядок слів у простому реченні.

Тема 44. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.

Кредит 25. Складне речення. Складносурядне речення.

Тема 45. Складне речення як синтаксична одиниця.

Проблеми дослідження складного речення. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Формально-синтаксична та семантико-синтаксична структура складного речення. Комунікативна організація складного речення. Поділ складних речень за основними засобами зв'язку на сполучникові та безсполучникові.

Тема 46. Складносурядне речення. Складносурядне речення в системі складного речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами. Речення з єднальними, зіставно-протиставними, розділовими та градаційними сполучниками. Складносурядні речення відкритої та закритої структур. Складносурядні багатокомпонентні конструкції.

Кредит 26. Складнопідрядне речення.

Тема 47. Складнопідрядне речення як тип синтаксичної конструкції. Складнопідрядне елементарне речення. Структурні особливості складнопідрядних речень. Функції сполучних слів і сполучників у складнопідрядному реченні. Вказівні слова як факультативні та обов'язкові компоненти в головній частині. Принципи класифікації складнопідрядних речень.

Складнопідрядні елементарні речення нерозчленованої структури. Характеристика складнопідрядних речень у зв'язку з функцією підрядної частини. Семантико-структурні типи складнопідрядних речень нерозчленованої структури.

Складнопідрядні елементарні речення розчленованої структури. Різновиди складнопідрядних речень із підрядними обставинними. Складнопідрядні речення з підрядними супровідними. Складнопідрядні речення з пояснювальними відношеннями між предикативними частинами.

Тема 48. Складнопідрядне багатокомпонентне речення. Речення з кількома підрядними частинами, різновиди зв'язку підрядних частин у їх межах. Складнопідрядні речення з неоднорідною супідрядністю, послідовною підрядністю та однорідною супідрядністю. Поняття про контаміновані складнопідрядні багатокомпонентні речення.

Кредит 27. Складне безсполучникове речення. Складне речення з різними видами зв'язку.

Тема 49. Елементарне складне безсполучникове речення. Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові елементарні речення з однорідними та неоднорідними частинами та їх основні різновиди. Багатокомпонентне безсполучникове складне речення**.** Типологія безсполучникових складних конструкцій.

Тема 50. Складне речення з різними видами сполучникового зв'язку. Складні речення із сурядністю і підрядністю та їх різновиди. Складні речення з підрядністю і сурядністю. Складне сполучниково-безсполучникове речення. Конструкції з сурядністю і безсполучниковістю; з підрядністю і безсполучниковістю; з сурядністю, підрядністю і безсполучниковістю.

Кредит 28. Складне синтаксичне ціле. Текст. Період.

Тема 51. Складне синтаксичне ціле як синтаксична одиниця і компонент тексту. Засоби зв'язку його компонентів: семантична пов'язаність речень, єдність їх змісту, лексичні, морфологічні, синтаксичні та ритмомелодійні засоби. Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Монологічне мовлення як комунікативна та семантико-синтаксична форма усного і писемного тексту. Діалогічне мовлення. Конструкції з чужим мовленням. Засоби передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямої мови.

Тема 52. Період як своєрідна синтаксична структура. Структурно-семантичні особливості періоду. Семантико-синтаксичні відношення між частинами періоду.

3. Рекомендована література

Базова

Підручники і методичні посібники

Баденкова В. М., Зинякова А. А. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Акцентологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : навчальний посібник. Миколаїв, 2017. 278 с.

Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2005. 270 с.

Безпояско О.К. Граматика української мови. Морфологія: Підручн. для студ. філол. фак. Вузів. К.: Либідь, 1993. 336с.

Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. К.,1987.

Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. К. : Академія, 2006. 367 с.

Брус М. П. Українське ділове мовлення : Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2015. 306 с.

Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. К. : Рад. школа, 1982. 208 с.

Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник для студентів філологічних факультетів вищ. навч. закладів. К. : Либідь, 1993. 368 с.

Вільчинська Т.П. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Навч. посібник для студентів філологічних факультетів вищ. нач. закладів. Ч. 2: Практикум. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2002. 80с.

Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова : вступ, фонетика, орфоепія, графіка і орфографія, лексикологія, фразеологія, словотвір. К. : Вища шк., 1986. 199 с.

Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 1989. 334 с.

Волох О. Т., Чемерисов М. Т., Чернов Є. І. Сучасна українська літературна мова. К. : Вища школа, 1976. 375 с.

Горпинич В.О. Морфологія української мови (граматика, морфологія, іменник, прикметник, займенник): Текст лекції: Навч. посібник для студентів. Дніпропетровськ, 2000. 170с.

Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: Навч. посібник для студентів. філол. спец. вузів. К.: 1999. 206с.

Горпинич В.О. Морфологія української мови [Текст] : Підручник для студентів вищих навч. закладів. К.: Академвидав, 2004. 336с.

Гуйванюк Н. В. Українська мова. Схеми, таблиці, тексти: Навч. посібник для студентів філологічних спец. вищ. навч. закладів. Львів : Світ, 2005. 304 с.

Дудик П.С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова : завдання і вправи : навч. посіб. К. : Академія, 2007. 264 с.

Дудик П. С., Єрмакова С. Д., Литовченко В. М. Сучасна українська літературна мова : збірник вправ для лабораторних робіт. К. : Вища школа, 1987. 167 с.

Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія : Дієслово. Незмінні частини мови : збірник тестів. Івано-Франківськ : видавець Голіней О. М., 2016. 132 с.

Дудик П.С., Литовченко М.В. Сучасна українська мова: Завдання і вправи [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Академвидав,
2007. 264 с.

Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк : ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.

Загнітко А. Теоретична граматика української мови : Синтаксис. Донецьк : Дон НУ. 2001. 662 с.

Зарицький М. С. Актуальні проблеми української термінознавства: Підручник для студ. вищ. навч. закладів. К. : Політехніка, 2004. 128 с.

Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української мови: навчальний посібник для студентів філологічних факультетів. Одеса: Чорномор'я, 1996. 144 с.

Корнієнко І. А. Сучасна українська літературна мова : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.. Ч. 1 : Граматика. Словотвір. Морфеміка. Морфологія. Іменні частини мови. Миколаїв : Іліон, 2014. 208 с.

Корнієнко І. А. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Дієслово. Прислівник. Станівник. Модальник. Службові частини мови. Вигук: Методичні рекомендації та вказівки до самостійної роботи. Миколаїв, 2016 121 с.

Ладоня І.О. Українська мова: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2001. 158 с.

Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова. К. : Вища школа, 1983. 264 с.

Лінгвістичний аналіз: практикум : навч. посіб. К. : Академія, 2005. 256 с.

Лінгвістичний аналіз. Практикум: навчальний посібник /за ред. Г. Р. Передрій. К. : Видавничий центр «Академія», 2005. 255 с.

Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч.посібник. 4-те вид., зі змінами. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 440 с.

Москаленко Н.А., М.М. Фащенко, Ф.П. Смагленко. Сучасна українська літературна мова. Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз: Навч. посібник для студ. філол. факультетів ун-тів. Київ – Одеса : Вища школа, 1980. 140 с.

Олійник О.Б., Гребницький Г.М. Українська мова та література: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Кондор, 2006. 306 с.

Олійник О.Б. Сучасна українська мова : Опорні конспекти. К. : Кондор, 2008. 234 с.

Пазяк О. М. Українська мова і культура мовлення : навч. посіб. / О. М. Пазяк, Г. Г. Кисіль – К. : Вища школа, 1995. – 239с.

Плющ М.Я. Граматика української мови. У 2-х частинах: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. Ч.1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. К.: Вища школа, 2005. 286с.

Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: Навч. посібник для студ. вузів, що вивч. дисципліну «Сучасна українська мова мова» К. : Вища школа, 1995. 284 с.

Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2003. 287 с.

Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. К.: Вища школа, 2004. 167с.

Пономаренко С. Сучасна українська мова : Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія : навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім..Петра Могили. 2017. 300 с.

Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2001. 240 с.

Розгон В. В. Фонетика, фонологія, графіка й орфографія сучасної української мови : навчально-методичний посібник для студентів. Вид. 6-е, доп. і переробл. Умань : ФОП Жовтий 2014. 168 с.

Савченко І. С. Фонетика, орфоепія і графіка сучасної української мови [Текст] : навч. посіб. для студ. напряму підгот. 6.020303 - Філологія (українська мова і література : (до 90-річного ювілею Г. Р. Передрій). Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 188 с.

Савченко І. С., Шляхова В. В. Практичний курс фонетики, орфоепії та графіки української мови [Текст] : наук.-метод. посіб. для студентів спец.: 014.01 «Середня освіта. Українська моваі література», 035.01 «Філологія. Українська мова і література». Черкаси : Вертикаль, 2018. 108 с.

Сербенська О. А. Культура усного мовлення : практикум : навчальний посібник / О. А. Сербенська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.

Спанатій Л. С. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія Лексикологія. Фразеологія: навч. посіб.. Миколаїв : Илион, 2015. 372 с.

Сучасна українська літературна мова. Вправи. Завдання. За творами Т. Г. Шевченка (ВЦ "Академія") / за ред. Г. М. Вокальчук, В. М. Мойсієнка. К. : ВЦ »Академія», 2016. 224 с.

Сучасна українська літературна мова / [за ред. І. К. Білодіда]. Вступ, фонетика. К. : Наукова думка, 1969. 583 с.; Морфологія. К., 1969. – 583с.; Синтаксис. К., 1972. 515 с.; Стилістика. К., 1973. 588 с.; Лексика і фразеологія. К., 1973. 440 с.

Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник для дистанційного навчання / уклад. : І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань : Візаві, 2018. 334 с.

Сучасна українська літературна мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ, Н.І. Тоцька ; За ред. А.П. Грищенка. 3-те вид., доп. К.: Вища школа, 2002. 439с.

Сучасна українська літературна мова [Текст] : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид., стер. К. : Вища школа, 2009. 430 с.

Сучасна українська мова: підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін. К. : Либідь, 2001. 312 с.

Сучасна українська мова: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О.Д. Пономаріва. 3-тє вид., перероб. К. : Либідь, 2005. 488 с.

Сучасна українська літературна мова : фонетика, орфоепія, графіка, орфографія : навчально-методичний посібник для студентів-філологів вищих навчальних закладів / уклад. З. І. Комарова, В. В. Розгон. Умань, 2014. 213 с.

Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Берковець та ін.; за ред. А. К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 340 с.

Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова : фонетика, орфографія, графіка, орфографія. К. : Вища школа, 1981. 184 с.

Тоцька Н. І. Вправи з сучасної української літературної мови. К. : Вища школа, 1969. 144 с.

Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні ; Інститут української мови. 6-те вид., стереотип. К. : Наукова думка, 1997. 240 с.

Читай і знай! : довід.-практикум з граматики та стилістики сучас. укр. мови / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, О. Я. Лаврінець, К. С. Симонова, Л. Ф. Ціпцюра. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 197 с.

Чуріна В. Ф. Український правопис у таблицях і схемах. К. : Логос, 1998. 180 с.

Шевчук С.В., Лобота Т.М. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Арій, 2008. 384 с.

Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник для студентів педагогічних навч. закладів. К. : Літера, 2000. 284 с.

Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник. Київ : Освіта, 2016. 287 с. : табл.

Ющук І.П. Українська мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 4-те вид. К. : Либідь, 2008. 640 с.

Довідникова література

Ахманова О. С. Словник лінгвістичних термінів. М. : Радянська енциклопедія, 1966. 608 с.

Варган І.О., Пилинська М.М. Російсько-український словник сталих виразів / За ред. М. Ф. Наконечного. Прапор, 2002. 864 с.

Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень. К. : Наук, думка, 2001. 640 с.

Головащук С. І. Складні випадки наголошення : словник-довідник. К. : Либідь, 1995. 192 с.

Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. К. : Рідна мова, 2000. 351 с.

Головащук С.І. Словник наголосів: понад 20000 слів. К., 2003.

Горпинич В.О. Українсько-російський орфографічний словник. Дніпропетровськ, 1998.

Грачев М. А., Мокиенко В. М. Историко-этимологический словарь воровского жаргона. СПб. : Фолио-Пресс, 2000. 256 с.

Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. К. : Рад. школа, 1986. 222 с.

Демська О., Кульчицький І. Словник омонімів. Львів : Фенікс, 1996. 224 с.

Етимологічний словник української мови : у 7 т. К. : Наукова думка, 1982. Т. 1. 632 с.; 1985. Т. 2. 571 с.; 1989.Т. 3. 552 с.; 2003. Т. 4. 656 с.; 2006. Т. 5. 704 с.; 2012. Т. 6. 568 с.

Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. К. : Либідь, 2001. 223 с.

Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? : словник-довідник. К. : Наук. думка, 2004. 204 с.

Зубков М. Сучасний російсько-український і українсько-російський словник : понад 65000 слів. 4.вид., випр. й доп. Харків : Фоліо, 2006. 620 с.

Зубков М. Г. Українська мова [Текст] : Універсальний довідник. 4-те вид. випр. і доп. Харків : Школа, 2009. 496 с.

Калачник В., Савченко Л. Українсько-російський словник наголосів. Харків: Прапор, 1999. 542 с.

Караванський С. Й. Практичний словник синонімів української мови. К. : Кобза, 1993. 469 с.

Лозова Н. Є., Фридрак В. Б. Дзвона чи дзвону? або *-а(-я)* чи *-у(-ю)* в родовому відмінку: Словник-довідник. К. : Наук, думка, 2007. 168 с.

Мацько Л. І., Сидоренко О.М., Шевчук С.В. Російсько-український і українсько-російський словник: відмінна лексика. К., : Вища школа, 1993. 265 с.

Морфемний словник / Укл. Л.М. Полюга. К., 1983.

Новий російсько-український словник-довідник: близько 100 тис. слів / уклад. С. Я. Єрмоленко [та ін.]. 2-е вид., доп.і випр. К. : Довіра,1999. 878 с.

Новий тлумачний словник української мови : у 3-х томах / укл. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко. К. : Аконіт, 2008. Т. 1. 928 с. ; Т. 2. 928 с. ; Т. 3. 864 с.

Олійник І. С., Сидоренко М. М. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний словник. К. : Рад. шк., 1991. 400 с.

Онуфрієнко Г. С., Таранова Н. В. Навчальний тлумачний словник лінгвістичних термінів (90 терміноодиниць). Запоріжжя, 1998. 52 с.

Полюга Л. М. Словник антонімів. К. : Рад. шк., 1987. 173 с.

Російсько-український і українсько-російський тлумачний словник / За заг. ред. Л. Г. Савченко. Х., 2004.

Російсько-український словник наукової термінології: У 3 т. К., 1994-1998.

Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 843 с.

Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник / Лариса Григорівна Скрипник, Ніна Пантелеймонівна Дзятківська. – К. : Наук. думка, 1996. – 336 с.

Сліпушко О. С. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові : правопис, граматика :10000 слів. К. : Криниця, 2000. 511 с.

Словник-довідник сучасної української мови : Разом. Окремо. Через дефіс : Близько 60000 слів / Укладачі Т. К. Співак, О. О. Якименко. Х. : ФОП Співак В. Л., 2009. 528 с.

Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінів-сполучень / уклад. Л. М. Пустовіт [та ін.] К. : Довіра, 2000. 1018 с.

Словник української мови / Відп. ред. В. В. Жайворонок. К. : ВЦ «Просвіта», 2016. 1320 с.

Словник української мови : в 11 т. К. : Наукова думка, 1970-1980. Т. 1-11.

Словник синонімів української мови : в 2- х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. К. : Наукова думка, 2001. Т. 1. 1028 с.; Т. 2. 956 с.

Словник сучасного українського сленгу / упоряд.: Т. М. Кондратюк. Х. : Фоліо, 2006. 350 с.

Словник труднощів української мови / За ред. С. Я. Єрмоленко. К., 1992.

Словник фразеологізмів української мови / уклад. В. М. Білоноженко [та ін.]. К. : Наукова думка, 2003. 1104 с.

Ставицька Л. Короткий словник жарґонної лексики української мови. К. : Критика, 2003. 336 с.

Сучасний тлумачний словник української мови [С. В. Ломакович]. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 670 с.

Українська мова : енциклопедія. К. : Українська енциклопедія, 2004. 824 с.

Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С. Я. Єрмоленко. К., 2001.

Українська мова на кожен день: Довідник. К, 2004.

Український орфографічний словник: Близько 100000 слів / За ред. А.О.Сващенко. Х., 2003.

Український орфографічний словник: Близько 165 тис. слів / За ред. В. М. Русанівського ; уклад.: В. В. Чумак та ін. 5-е вид., переробл. і доповн. К. : Довіра, 2006. 940 с. (Словники України).

Чак Є. Складні випадки правопису та слововживання. К., 1998.

Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова: Довідник. К., 1996.

Шевчук С. В. Разом, окремо, через дефіс: Словник-довідник. К. : Видавництво А.С.К., 2003. 416 с.

Шкаруба Л. М., Спанатій Л. С. Російсько-український словник художніх термінів : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К. : Каравела, 2004. 320 с.

Яцимірська М. Г. Культура фахової мови журналіста. Львів : ПАІС, 2004. 332 с.

Ющук І. Практичний довідник з української мови. К., 2000.

Допоміжна

Вступ. Лексикологія Фразеологія. Лексикографія

Авксентьєв Л. Г. Сучасна українська мова. Фразеологія : навч. посіб. Харків : Вища шк. Вид-во при ХДУ. 1988. 134 с.

Антисуржик [за заг. редакцією О.Сербенської]. К. : Світ, 1994. 150 с.

Антонів Ю. Репресовані слова: до проблеми реабілітації лексики, вилученої з української мови. *Урок української.* 2003. № 7. С. 16–18.

Аркушин Г. Незмінні західнополіські іменні лексеми. *Українська мова*. 2017. № 2 (62). С. 40 – 48.

Городенська К. Профі-кар'єра чи професійна кар'єра. *Українська мова*. 2017. № 2 (62). С. 122.

Бабій І. О. Українська лексикографія : збірник тестів. 2-ге вид., випр. і допов. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2016. 88 с.

Баденкова В. Роль старослов'янської мови у формуванні української літературної мови. *Актуальні питання розвитку української мови у науковій ретроспекції та перспективі : матеріали круглого столу до Дня української писемності та мови* ; [за заг. ред. Н. В. Коч]. Миколаїв : МНУ, 2012. С. 25–27.

Баденкова В. М. Словотвірні особливості оказіональних слів у поетичному дискурсі Д. Кременя. *Текст. Контекст. Інтертекст : науковий електронний журнал* / за ред проф. Оксани Філатової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 3. URL : http://text-intertext.in.ua/pdf/n01(03)2018/badenkova_viktoriia_03_2018.pdf

Баденкова В., Троценко Є. Структурні та семантичні трансформації біблеїзмів у поетичному ідіостилі Д. Кременя. *Текст. Контекст. Інтертекст :* Науковий електронний журнал ; [за ред проф. Оксани Філатової]. № 1. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. С. 31–40.

Баденкова В. М. Функціонально-семантичні особливості старослов'янізмів у поетичних текстах Дмитра Кременя. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство.* Миколаїв : Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. Вип. 299. Т. 287. С. 10–14.

Баран Я. Фразеологія у системі мови / Я. Баран. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. – 176 с.

Білецький А. Про мову і мовознавство : навч. посіб.. К. : АртЕк, 1996. 224 с.

Богдан С.К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. К. : Рідна мова, 1998. 475 с.

Векуа Н. Антонімія як лексико-семантичне явище. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 26–32.

Воронова М. Варіанти фразеологізмів у журналістському творі. Урок української. 2007. № 6. С. 25–26.

Врублевська Г. Суржик як елемент міської субкультури. Урок української. 2002. № 11–12. С. 12–13.

Горбач О. Арґо в Україні. Л., 2006. 688 с.

Демський М. Українські фраземи й особливості їх творення. Львів–Краків–Париж: Просвіта, 1994. 62 с.

Демченко В. Арго як органічний елемент повсякденної української мови. *Дивослово*. 2010. № 5. С. 34–38.

Дочу А. Р. Мовні контакти і запозичення як чинник формування тематичних груп лексики (на матеріалі англійського орнітонімікону). К. : Наук. думка, 2017. 206 с.

Дядечко Л. П. Крылатые слова как объект лингвистического описания: история и современность. К. : Вид-во КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2002. 290 с.

Дятчук В. В., Пустовіт Л. О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. К. : Наукова мова, 1983. 156 с.

Дюндик О. Креативний потенціал неолексикону Євгена Пашковського. *Українська мова*. 2017. № 2 (62). С. 110 – 122.

Жайворонок В.В. Запозичена лексика в українській мовній картині світу : Мова у слов'янському культурному просторі. Умань, 2002. 412 с.

Іванова Н. Український музичний сленг. *Урок української*. 2004. № 5–6. С. 12.

Іванова Н. Український музичний сленг. *Урок української.* 2004. № 7. С. 19.

Клепуц Л. Стратегії класифікації ненормативної лексики. «Humanities & Social Sciences 2009» (HSS–2009), 14–16 may 2009, Lviv. URL : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6678/1/30.pdf

Кредатусова Я. Мовні інновації-абревіатеми в сучасній словацькій мові (у порівнянні з українською). *Українська мова*. 2017. № 1 (61). С. 77 – 91.

Колоїз Ж. В. Українська оказіональна деривація : монографія. К. : Акцент, 2007. 311 с.

Куляс П. Мода на архаїзми. *Дивослово.* 2002. № 1. С. 17.

Левицький В. В. Лексична полісемія та квантитативні методи її дослідження. *Мовознавство*. 2003. № 4. С. 17–25.

Лесюк М. П. Розмовно-маргінальна лексика української мови та її лексикографічне опрацювання. *Мовознавство*. 2007. № 6. С. 12–19.

Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови: семантична структура слова. Харків, 1977. 115 с.

Мазурик Д. В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-і роки XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова". Л., 2002. 21 с.

Мартос С. А. Молодіжний сленг : міф чи реальність? *Вивчаємо українську мову та літературу.* 2004. № 11. С. 12–15.

Масенко Л. Т. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір. К. : Вид. дім КМ Академія, 2004. 163 с.

Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і «язиком». 2-ге вид., зі змінами і допов. К. : Видавн. дім «КМ Академія», 2019. 232 с.

Масенко Л. Українська жаргонологія: проблеми становлення. *Українська мова та література*. 2006. № 38. С.3–5.

Матвіяс І. Г. Діалектна основа лексики і фразеології в українській літературній мові. *Мовознавство*. 2007. № 3. С. 23–27.

Матвіяс І. Г. Діалектна основа української літературної мови. *Мовознавство*. 2007. № 6. С. 26–36.

Мацько Л. З якою лексикою вступаємо в XXI століття? *Урок української.* 2000. № 8. С. 14–17.

Науменко Л. М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки.* Випуск 34. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. С. 227–230.

Півторак Г. П. Українці: звідки ми і наша мова. К. : Наукова думка, 1993. 200 с.

Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їх мов: міфи і правда про трьох братів слов'янських зі "спільної колиски". Півторак. К. : Академія, 2001. 152 с.

Санченко Є. М. Елітарна мовна особистість: від діалектних витоків до літературної мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова". Луганськ, 2009. 21 с.

Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

Скляренко В. Г. Дослідження з етимології та історичної лексикології української мови. К. : Наук. думка, 2017. 660 с.

Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. К. : Наукова думка, 1973. 280 с.

Соколова С. Порівняльне дослідження української та російської мов і проблеми соціолінгвістики. *Українська мова.* 2017. № 1 (61). С. 42 – 54.

Стишов О. А. Основні джерела поповнення фразеологічного складу української мови кінця XX – початку XXI століть. *Мовознавство*. 2015. № 1. С. 33 – 47.

Томіленко Л. М. Суржик як об'єкт наукових досліджень і дискусій. Мовознавство. 2014. № 4. С. 69 – 80.

Ставицька Л. О. Арґо, жарґон, сленґ. Соціяльна диференціація української мови. К. : Критика, 2005. 463 с.

Ставицька Л. О. Українсько-російська двомовність. Лінґвосоціокультурні аспекти. К. : «Пульсари», 2007. 200 с.

Ставицька Л. Українсько-російська двомовність: соціопсихологічні та лексикографічні аспекти. *Дивослово.* 2001. № 11. С. 13–16.

Степаненко М. З історії дослідження витоків української мови. *Дивослово*. 2002. № 7. С. 17–19.

Стишов О. З активної – у пасивну. *Урок української.* 2004. № 2. С. 23–25.

Стишов О. А. Українська лексика кінця XX століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія. К. : Вид. центр КНЛУ, 2003. 388 с.

Стратулат Н. В. Семантична неологізація як спосіб збагачення словникового складу української мови. *Мовознавство.* 2007. №3. С.69-77.

Товстенко В.Р. Просторіччя в українській мові як структурно-функціональне явище. К., 2003. 278 с.

Чучвара А. Вплив просторіччя на формування прізвиськ у соціогрупі "школяр". *Мова і суспільство*. 2016. Випуск 7. С. 85–92 Language and society. 2016. Issue 7. P. 85–92

Шумейкіна А. Сучасний український сленг: конотативний аналіз. *Дивослово*. 2010. № 7. С. 31–35.

Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія

Бровченко Г. О. Інтонаційні засоби мовної експресивності. *Мовознавство.* 1989. № 2. С. 49–55.

Винницький В. М. Наголос у сучасній українській мові. К. : Рад. школа, 1984. 160 с.

Глазова О. П. Українська орфографія : навч. посібник. Х. : Веста : Ранок, 2005. 384 с.

Городенська К. Профі-кар'єра чи професійна кар'єра. *Українська мова.* 2017. № 2 (62). С. 122.

Єгорова Т. Д. Практичний курс української мови : навч. посіб. 2-ге вид., виправ. К. : Центр учбової літератури, 2010. 160 с. URL : http://www.twirpx.com/file/

Желязкова В. В. , Зинякова А. А. Наголошення іменних частин мови в поемі "Енеїда" І.П. Котляревського : [монографія]. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 238 с.

Залеський А. М. Замінне подовження голосних в українській мові. *Мовознавство*. 1988. № 2. С. 56–65.

Зинякова А. А. Акцентуація іменників жіночого роду в поетичній творчості Ліни Костенко. Наукові праці : наук. журн. / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили. Філологія. Мовознавство; ред. кол. : Н. П. Матвєєва (голова). Миколаїв, 2017. Т. 294. Вип. 282. С. 43–48.

Німчук В. В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури : історія ґ. *Мовознавство*. 1990. № 6. С. 3–10.

Німчук В. В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури: історія ґ. *Мовознавство*. 1991. № 3. С. 12–21.

Кобиринка Г. Джерела дослідження динаміки акцентуації в українських діалектах. *Українська мова.* 2017. № 1 (61). С. 55 – 65.

Козачук Г. О., Шкуратяна Н. Г. Практичний курс української мови : навч. посібник для вузів. К. : Вища шк., 1993. 367 с.

Кредатусова Я. Мовні інновації-абревіатеми в сучасній словацькій мові (у порівнянні з українською). *Українська мова*. 2017. № 1 (61). С. 77 – 91.

Максименко В. Ф. Орфографічний тренажер. Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 272 с.

Омельчук С. А. Практикум з правопису української мови: система дослідницьких вправ: Навч. посібник. К. : Грамота, 2009. 224 с.

Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

Скляренко В. Г. Історія українського наголосу. Дієслово. К. : Наук. думка, 2017. 660 с.

Шевельов Ю. Історична фонологія української мови. Харків : Акта, 2002. 1054 с.

Шульжук Н. В. Практикум з правопису української мови: навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Рівне – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. 396 с. URL : http://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/Shulzhuk_praktykum_z_pravopysu.pdf

Яценко Н. Жанрово-стильова специфіка наукової рецензії. Українська мова. 2017. № 1 (61). С. 92 – 101.

Словотвір. Морфеміка. Морфонеміка

Білоусенко П.І. Історія суфіксальної системи українського іменника. К., 1993.

Городенська К. Г., Кравченко М. В. Словотвірна структура слова. К., 1981.

Горпинич В.О. Будова слова і словотвір. К., 1977.

Горпинич В.О. Українська словотвірна дериватологія: Навч.посібник. ДДУ Горбачук В.Т. Основа слова // УМЛШ. 1988. № 6.

Карпіловська Є.А. Суфіксальна підсистема сучасної української літературної мови: будова та реалізація. К., 1999.

Клименко Н. Вияви категорії демінутивності в науковому стилі. *Українська мова*. 2017. № 2 (62). С. 3–13.

Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Морфемно-словотвірний фонд української мови як дослідницька та інформаційно-довідкова система. *Мовознавство*. 1990. № 6.

Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. К., 1998.

Карпенко Ю.О. Синхронічна сутність лексико-семантичного способу словотвору. *Мовознавство.* 1992. № 4.

Каспиришин З.О. Складні випадки словотвірного аналізу. УМЛШ. 1989. № 11. С. 53-58.
Клименко Н.Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. К., 1973.
Ковалик І.І. Вчення про словотвір. Львів, 1961.
Ковалик І.І. Основні проблеми вчення про словотвір. УМЛШ. 1970. № 10.
Пінчук О.Ф. До питання про словотвірне значення. *Мовознавство.* 1975. № 6.
Плющ М.Я. Словотворення та вивчення його в школі. К., 1985.
Касевич В.Б. Морфонологія. Л., 1986.
Чурганова В.Г. Очерки русской морфонологии. М., 1973.

Граматика. Морфологія

Адамець Н. В. Словотвірна парадигматика дієслів руху в сучасній українській мові: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01; ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2016. 20 с.

Альошина І. Г. Семантико-дериваційна характеристика словотвірних гнізд із вершиною «Дієслово обертального руху»: зіставний аспект. *Нова філологія.* 2014. № 63. С. 107-111.

Ачилова О. Л. Дієслова говорити, казати, сказати: аспектуальні і семантичні особливості. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2014. Вип. 49. С. 12-17.

Баранова С. В. Денумеративи в частиномовній представленості *Філологічні трактати*. 2011. Т.3. №3. С. 11-17.

Бабічева О. Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. *Українська мова та література* : газета для вчителів української мови та літератури. К. : Вид. дім "Шкільний світ". 2014. № 5. С. 19-20.

Барчук В. М. Категорія темпоральності в сучасній українській літературній мові: автореф. дис. д-ра філол. наук: 10.02.01; Нац. акад. наук України, Ін-т укр. мови. К., 2013. 35 с.

Барчук В. М. Методологічні аспекти дослідження категорійної системи дієслова. *Українознавчі студії*. 2012-2013. № 13-14. С. 28-34.

Бачишина О. Дієслово як виразник просторової семантики. *Вісник Львівського університету.* Серія філологічна. 2016. Вип. 63. С. 58-67.

Безпояско О.К. Іменні граматичні категорії (функціональний аналіз) . К., 1991.

Безпояско О.К. Зони перехідності в граматичній категорії числа іменника. *Мовознавство*. 1995. № 2-3. С. 9-12.

Берекець І. А. Мовні скарби прикметника. *Все для вчителя.* 2010. № 20. С. 38-39. Богданова Є. В. Історія акцентуації відчислівникових прислівників української мови. *Наукові праці:* науково-методичний журнал. Т. 255. Вип. 243. Філологія. Мовознавство / ред. Л. П. Клименко. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. С .6-12.

Бондарко А.В. Теория морфологических категорий. М., 1976.

Брунець Т. Прийменник як службова частина мови. *Українська мова та література*: газета для вчителів української мови та літератури. 2013. № 6. С. 4-6.

Вихованець І.Р. Дві версії про місцевий відмінок. *Мовознавство.* 1994. № 1. С. 25-30.

Вихованець І. Р. Дієслівно-іменниковий граматичний тип української мови. *Укр. мова* : наук.-теорет. журн. Ін-ту укр. мови НАН України. 2012. № 2. С. 3-10.

Вихованець І.Р. Прийменникова система української мови. К., 1980.

Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. К., 1988.

Воскрес А. А. Дієслово як головний компонент дієслівно-адвербіального комплексу. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Сер. : Філологія. 2014. Т. 17, № 2. С. 31-37.

Гайдай Н. М. Навчання граматичних структур з безособовими формами дієслова на матеріалі афоризмів та цитат відомих людей. Вісник *Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2015. Вип. 131. С. 29-31.

Гальона Н.П. Функції модальних часток. *УМЛШ.* 1990. № 11.

Гамза А. Методична реалізація описової функції дієслова у процесі формування текстотворчих умінь. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Педагогічні науки. 2016. № 3. С. 29-33.

Гнатюк Г.М. Дієприкметник в сучасній українській літературній мові. К., 1982.

Герасимчук В. Від літери до цифри: світові нумерації в українських числівниках. Дивослово : Українська мова й література в навчальних закладах. 2013. № 7/8. С. 49-54.

4. Герасимчук В. Числівник фразеологічних зворотах. Дивослово. 2012. № 5. С. 38-43.

5. Голосовська Г. Активні дієприкметники в українській літературній мові: уживати чи ні? *Українська мова* : Науково-теоретичний журнал. 2011. № 4. С. 63-70.

Гонтар В. М. Числівник як самостійна частина мови. Все для вчителя : інформаційно-практичний бюлетень. 2015. № 9. С. 12-13.

Городенська К.Г. Структура складних іменників у контексті семантичного синтаксису. *Мовознавство.* 1988. № 3. С. 27-34.

Городенська К. Транспозитори синтаксичної сфери: порівняльна характеристика. Українська мова. 2017. № 3. С. 3-14.

Гонтар В. М. Прикметникове розмаїття. *Все для вчителя*. 2015. № 11. С. 10-12.

Грищенко А.П. Прикметник у структурі словосполучення і речення. УМЛШ. 1986. № 7. С. 39-45.

Драпак О. Теперішній час дієслова (недоконаний вид) в українській мові пострадянського періоду як предмет вивчення іноземців. *Мова і культура.* 2014. Вип. 17, Т. 6. С. 180-216.

Дудко І. В. Особливості аналізу дієслова: формальний і функціональний аспекти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.* Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови. 2012. Вип. 9. С. 62-65.

Загнітко А.П. Диференціація невідмінюваних іменників за родами в українській мові. *Укр.мовознавство*. 1985. Вип. 13. С. 89-94.

Загнітко А. П. Семантико-граматичне енергетичне ядро дієслівності. *Мовознавство* : Науково-теоретичний журнал. 2014. N 5. С. 3-13.

Загнітко А.П. Система і структура граматичних категорій дієслова. К., 1990.

Залужна О. О. Привативні дієслова в англійській та українській мовах: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.17 / Залужна Ольга Олексіївна; Донец. нац. ун-т. Донецьк, 2014. 21 с.

Заневич О. Є. Відсуб'єктні зворотні дієслова із загальним значенням «задовольняти побутові потреби» в українській мові XVI–XVII ст.. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили* комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Філологія. Мовознавство. 2016. Т. 278, Вип. 266. С. 46-50

Зинякова А. А. Становлення та виформування числівника один в українській мові. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Філологія. Мовознавство. 2013. Т. 219, Вип. 207. С. 37-40.

Карпенко Ю.О. Ще раз про критерії виділення частин мови. Мовознавство. 2001. №3.

Казакова Г. А. Ступені порівняння якісних прикметників, їх творення. Все для вчителя : Інформаційно-практичний бюлетень. 2012. № 15/16. С. 25

Калюжна Олена. Числівник як частина мови : кількісні і порядкові числівники. *Українська мова та література* : газета для вчителів української мови та літератури. К. : Вид. дім "Шкільний світ". 2015 р. № 4. С.10-12.

Карлова Т. Номінативний статус дієслова з позицій когнітивної ономасіології (симбіоз лексичних та синтаксичних концептів). *Лінгвістичні студії*. 2014. Вип. 29. С. 213-217.

Коць Л.М. Дієприслівник у сучасній українській літературній мові (Специфіка зв'язків та їх значень). К., 1964.

Леміш Н. Каузативне дієслово як універсальний засіб граматикалізації каузації в різноструктурних мовах. *Мова і культура.* 2013. Вип. 16, т. 3. С. 181-187.

Мельник І. Відприкметникова дієслівна морфологічна транспозиція. *Укр. мова* : наук.-теорет. журн. Ін-ту укр. мови НАН України. 2012. № 2. С. 11-23.

Мельник Ю.В. Давноминулий час: проблема та гіпотези. *Мовознавство.* 1996. № 1.

Коца Р. Складні прикметники у давньоукраїнській мові: семантика і структура. *Українська мова.* 2016. № 2. С. 125-135.

Коца Р. О. Формування префіксальної та конфіксальної систем прикметника української мови (XI-XX ст.). Київ : Наукова думка, 2017. 279 с.

Коць Т. Прикметниковий словотвір у мові публіцистичного стилю початку XX століття і тенденції граматичної норми. *Українська мова* : науково-теоретичний журнал. 2012. № 3. С. 57-62.

Купчик І. Відмінювання і правопис числівників. Правильне їх уживання в усному та писемному мовленні. *Українська мова та література :* газета для вчителів української мови та літератури. 2013. № 7. С. 18-19.

Курносова Н.О. Про знаковий статус вигуків. *Мовознавство.* 1990. № 2.

Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія. К., 1981.

Лабінська М. Відмінювання порядкових числівників. *Українська мова та література* : газета для вчителів української мови та літератури. 2015. № 4. С. 13-16.

Литвин Л. Відносні прикметники-кольороназви. Українська мова й література в сучасній школі. 2013. № 7-8. С. 20-23.

Матвіяс І.І. Іменник в українській мові. К., 1974.

Мацьків П.В. Наголос і морфемна структура іменника. *Мовознавство.* 1994. № 1. С. 34-40.

Мацько Л.І. Інтер'єктиви в українській мові. К., 1981.

Навальна М. І. Нові явища та процеси у вживанні дієслів соціально-економічної сфери в українській мові: монографія.; ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький : КСВ, 2014. 186 с.

Омельчук С. Динаміка граматичної норми в лінгводидактичному дискурсі: про вживання збірних числівників з іменниками. *Українська мова і література в школах України* : щомісячний науково-методичний та літературно-мистецький журнал. 2015. № 7/8. С. 36-39.

Омельчук С. Функціювання в сучасній українській мові прийменниково-іменникових конструкцій на позначення дефісного написання слів. *Дивослово.* 2016. № 5. С. 21-26.

Омельчук С. Функціювання терміносполук зі збірним числівником у царині української лінгвометодики. *Дивослово: Українська мова й література в навчальних закладах* : науково-методичний журнал. 2015. № 7/8. С. 18-20 .

Омельчук С. Прийменники *через, і* з у складі словоформ на позначення дефісного правопису слів. *Українська мова* : науково-теоретичний журнал. 2017. № 1. С. 66-76.

Павлів І. Чайна симфонія : урок узагальнення й систематизації вивченого з теми "Прикметник". *Дивослово*. 2016. № 1. С. 8-11.

Попович Н. Синтаксична структура речень з числівниковим компонентом в українській мові : монографія. Чернівці : Рута, 2011. 135 с.

Римар Н. В. Творення прикметників. Написання прикметникових суфіксів. *Все для вчителя* : Інформаційно-практичний бюлетень. 2013. № 10. С. 111-113.

Романюк Ю. В. Аналогія в українському дієслівному словотворенні. *Українська мова.* 2017. N 4. С. 109-114.

Романюк Ю. В. Вплив соціодинаміки на систему і структуру українського дієслова. *Мовні і концептуальні картини світу* : Збірник наукових праць. 2015. N 53.

Романюк Ю. В. Словозмінні класи дієслів у сучасній українській мові. *Українська мова* : Науково-теоретичний журнал. 2017. N 2 (62). С. 75-83.

Русанівський В.М. Дієслово – рух, дія, образ. К., 1977.

Русанівський В.М. Структура українського дієслова. К., 1971.

Самійленко С.П. Типи відмін іменників в українській мові та провідні фактори їх становлення. *Мовознавство*. 1977. № 1.

Сасинович Є.С. Дієприслівники в сучасній українській мові. К., 1963.

Скаб М.С. Кличний відмінок та його синтаксичні функції . *УМЛШ.* 1990. № 1. С. 64-66.

Стадній А. С. Нові конотативні значення дієслів у сучасній українській літературній мові (на матеріалі засобів масової інформації): монографія; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2014. 131 с.

Степаненко-Мардус. О. Числівник як частина мови. *Дивослово.* 2010. № 2 С. 6-9.

Степаненко М. І. Семантична диференція просторових прийменників. Мовознавство. 2015. №. 3. С. 63-74.

Степаненко М. Синтаксична і семантична валентність відносних прикметників у сучасній українській мові : монографія. Полтава : Астрая, 2017. 236 с.

Теребушко Ю. Р. Сематника і синтаксис дієслів мовлення в німецькій та українській мовах: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.17; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2014. 20 с.

Ткаченко Ю. В. Дієслівна вербалізація градуальної семантики в сучасній українській мові: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2016.19с.

63. Топіха В. Особливості словотвірної полімотивації префіксально-постфіксальних дієслів. *Укр. мова й л-ра в сучас. шк.* : щомісяч. наук.-метод. та літ.-мистец. журн. 2013. № 2. С. 15-19.

Труб В. Про обмеження на варіантивність виду дієслівних форм та деякі функції видового протиставлення. *Укр. мова* : наук.-теорет. журн. Ін-ту укр. мови НАН України. 2012. № 1. С. 18-31.

Труба Г. М. Функціональна взаємодія категорій становості та аспектуальності в українській мові: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса, 2014. 20 с.

Фурса В. М. Лексико-семантична типологія дієслівного керування в українській літературній мові. *Українська мова* : Науково-теоретичний журнал. 2017. N 3 (63). С. 120-131.

Чапля І.К. Прислівники в українській мові. Харків, 1960.

Швидка Т. Дієслова зі значенням інформації та суб'єктивні зв'язки їх предикативних форм. *Теоретична і дидактична філологія.* 2013. Вип. 16. С. 380-391.

Шкільник М.М. Проблемний підхід до вивчення частин мови. К., 1986.

Синтаксис української мови

Анікеєнко Ю. А. Функціонально-семантичні параметри експлікаторів розділових відношень зі значенням черговості та сумніву, непевності. *Наукові праці : науково-методичний журнал.* Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 11–16.

Балко М. Інтонаця як засіб вираження синтаксичного зв'язку у словосполученні. *Лінгвістичні студії.* 2013. Вип. 26. С. 78–82.

Білошицька А. Односкладні речення. Українська мова, 8 клас. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 1–2. С. 4447.

Бойчук Т. Синтаксис і пунктуація простого речення (Тестові завдання) // Дивослово. 2010. № 10. С. 20–23.

Бріцин В. М., Жайворонок В. В. Односкладні речення слов'янських мов у функціонально-граматичному та етнолінгвістичному аспектах. *Мовознавство.* 2003. № 2–3. С. 86–95.

Бріцин В. М., Мозгунов В. В. Когнітивні аспекти теорії модальності (на матеріалі східнослов'янського художнього дискурсу). *Мовознавство.* 2013. № 2–3. Ч. 128–148.

Бріцин В. М. Модальність і предикативність: лінії розмежування і протиставлення // *Мовознавство*: Науково-теоретичний журнал. 2015. № 2. С. 77–85.

Гуйванюк Н. В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум: Навч. посібн. для студ. філологічних факультетів ун-тів. К. : Вища школа, 1989. 254 с.

Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Вища школа, 1992. 253 с.

Вихованець І. Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. К. : Вища школа, 1983. 283 с.

Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту : формальні та функцій ні вияви : монографія / відп. ред. А.П. Загнітко. Донецьк : Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.

Вінтонів М. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку . *Українська мова і література в школах України.* 2017. № 2. С. 3–7.

Голуб Н. Синтаксис простого і складного речення: тренувальні вправи. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 2. С. 15–19.

Горголюк Н. Г. Обєктивна і суб'єктивна модальність: співвідношення понять і термінів. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 287. Т. 299. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім.. Петра Могили, 2017. С. 26–32.

Городенська К. Г. Деривація синтаксичних одиниць. К. : Наук. думка, 1991. 192 с.

Горяний В. Д. Синтаксис односкладних речень. К. : Вища школа, 1984. 127 с.

Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні спввідношення в системі синтаксичних одиниць : монографія. Чернівці : Рута, 1999. 336 с.

Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. К. : Вища школа, 1973. 212 с.

Дудик П. С. Словосполучення в українській літературній мові. К. : Вища школа, 1998. 136 с.

Загнітко А. Синтаксична синоніміка і синтаксична деривація. Донецьк : Дон НУ. 2003.

Загнітко А. Теоретична граматика української мови : Синтаксис. Донецьк : Дон НУ. 2001. 662 с.

Загнітко А. Український синтаксис : науково-теоретичний і навчальний комплекс; навчальний посібник. Інститут змісту і методів навчання ДДУ. К.; 1996. Ч. І 201 с.; Ч. ІІ. 240 с.

Заоборна М. С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. 85 с.

Зубко Т. В. Семантична типологія предикатів сприйняття в сучасній українській літературній мові. *Наукові праці : науково-методичний журнал.* Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 55–60.

Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. К. : Вища школа, 1986. 166 с.

Іваницька Н. Л. Просто й переконливо про непрості аксіоми теоретичної граматики (І. Р. Вихованець. Від слова - через словосполучення - до речення). Наукові праці Донецького університету на пошану І. Р. Вихованця. Донецьк, 2010. С. 32-38.

Іваницька Н. Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. К. : Вища школа, 1989. 63 с.

Іваницька Н. Л. Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення. Вінниця, 2004. 94 с.

Історія української мови: Синтаксис / За заг. ред. А.П. Грищенка. К. : Наукова думка, 1983. 503 с.

Кадомцева Л. О. Українська мова: Синтаксис простого речення. К. : Вища школа, 1985. 152 с.

Калита А. А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 320 с.

Караман О. Підготовка студентів до викладання синтаксису в профільній школі. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 5. С. 24–28.

Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К. : Вища школа, 1995. 312 с.

Кобилянська М. Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Збірник вправ. К. : Вища школа, 1981. 200 с.

Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові : моногафія. Вінниця : ТОВ «НІлан-ЛТД», 2015. 316 с.

Колоїз Ж. В. Малюга Н.М., Явір В.В. Сучасна українська літературна мова: Збірник завдань для лабораторних робіт : Посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Знання, 2006. 356с.

Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови: В 2 ч. К. : Рад. школа, 1972. Ч.2. 283 с.

Кульбабська О. В. Вторинна предикація у простому реченні : монографія. Чернівці : Чернів. Нац.. ун-т, 2011. 672 с.

Масицька Т. Особливості синтаксичної залежності в структурі простого речення. *Тенденції розвитку української лексики та граматики.* Варшава-Івано-Франківськ, 2014. Т. 3. С. 236 –249.

Мельничук О. С. Розвиток структури слов'янського речення. К. : Наукова думка, 1966. 226 с.

Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій. Луцьк : Вежа, 2001. 340 с.

Ожоган В. М. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Освіта України, 2009. 332 с.

Олійник О. Б., Гребницький Г. М. Українська мова та література: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Кондор, 2006. 306 с.

Олійник О. Б. Сучасна українська мова [Електронний ресурс] : Опорні конспекти. К. : Кондор, 2008. 234 с.

Островська Л. С. Вираження темпоральної семантики атрибутивними конструкціями. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 81–86.

Островська Л. С. Інфінітив у системі атрибутивних відношень. *Наукові праці : науковий журнал*. Вип. 282. Т. 294. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім.. Петра Могили, 2017. С. 63–67.

Плиско К. М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення: Навч. посібник для студентів філологічних факультетів ун-тів та пед. ін-тів. Харків : Вид-во «Основа», 1992. 149 с.

Плющ М. Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані). К. : Вища школа, 1976. 157 с.

Плющ М. Я. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Слово, 2015. 264 с.

Русская грамматика: В 2-х т. Т.2: Синтаксис / Под ред. В.В. Виноградова. М. : Высшая школа, 1980.

Синтаксичний аналіз тексту [Текст] // Лінгвістичний аналіз тексту : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.М.Кочан. К., 2008. С. 286–314.

Сич В. Ф. Односкладні речення в українській мові. *Українська філологія: теоретичні та методичні аспекти*: зб. вибраних наук. пр. / МОН України, ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. С. 123-137.

Слинько І. І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. посібник для студентів філол. факультетів пед. ін-тів. К. : Вища школа, 1994. 670 с.

Степаненко М. І. Синтаксична і семантична валентність відносних прикметників у сучасній українській мові: монографія. Полтава : Астрая, 2017. 236 с.

Степаненко М. І., Українець Л. Ф., Ніколашина Т. І. Співвідношення семантики і структури в системі мовних одиниць: колективна монографія. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 390 с.

Степаненко М. І. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава : Дивосвіт, 2018. 318 с.

Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис [Текст] : Підручник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Знання, 2010. 374 с.

Тимкова В. А. Семантико-синтаксична структура двоскладних речень із предикатами якості в українській мові: монографія. К. : Кондор, 2005. 134 с.

Ткаченко Є. М. Українська мова. Пунктуація: правила, вправи, диктанти : навч. посібник. Х. : Консум, 2001. 288 с.

Тоцька Н. І. Українська пунктуація. Практикум: Навч. посібник для студ. філолог. факультетів ун-тів. К. : Вища школа, 1990. 160 с.

Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. К. : Вища школа, 1968. 226 с.

Ужченко В. Д. Сучасна українська мова. Збірник вправ і завдань: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2006. 286 с.

Український правопис. Стереотипне видання. – К. : Наук. думка, 1999. – 240 с.

Швець І. Р. Синтаксичні функції інфінітива в сучасній українській літературній мові (Інфінітив у функції другорядних членів речення). Одеса : Вид-во Одеського державного університету, 1972. 58 с.

Шитик Л. В. Синтаксичний аналіз. Лінгвістичний аналіз. Практикум : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К., 2013. С. 121–191.

Шкуратяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навчальний посібник для студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2007. 823 с.

Шрамко Р. Г., Степаненко М. І. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава : Астрая, 2017. 284 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти. 2-ге вид., доп. К. : Академія, 2010. 408 с.

Ющук І. П. Українська мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 4-те вид. К. : Либідь, 2008. 640 с.

Яворська С. Перевірка навчальних досягнень із синтаксису простого речення як засіб розвитку критичного мислення учнів. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 12. С. 42–46.

Ясак Т. Мультимедійні дидактичні засоби навчання синтаксису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 7–8. С. 23–28.

Яцимірська М. Г. Сучасна українська мова : Пунктуація : [навч. посібник]. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 286 с.

Електронні ресурси

Підручники

Безпояско О. К. та ін. Граматика української мови. Морфологія: Підручн. для студ. філол. фак. вузів [Електронний ресурс] / О.К. Безпояско, К.Г. Городенська, В.М. Русанівський. К. : Либідь, 1993. 336 с URL : http://1576.ua/uploads/files/5573/Bezpoiasko_Hramatyka_ ukr_movy_Morfolohiia_1993.jpg.

Бодик О. П. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія / О. П. Бодик, Т. М. Рудакова. URL : http://shron.chtyvo.org.ua/Bodyk_Ostap/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykolohiia_Frazeolohiia_Leksykohrafiia.pdf

Горпинич В. О. Морфологія української мови [Текст] :Підручник для студентів вищих навч. закладів. К.: Академвидав, 2004. 336 с.

URL : http://fs169.www.ex.ua/get/688943faa601b442b9208be00999ac98/24126610/Gorpunuch%20V.%20Morfologija%20ukrajins%60koji%20movu.pdf

Ґрещук В. Сучасна дериватологія : деякі підсумки й перспективи URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mv/2009_8/14.pdf 2.

Електронний підручник з української мови (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика) URL : http://www.mova.info/pidruchn.aspx

Електронний підручник з сучасної української мови (Словотвір. Морфологія) [Електронний ресурс] / [наук. керівник Н. П. Дарчук]. URL : http://linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm

Єгорова Т. Д. Практичний курс української мови : навч. посіб. . 2-ге вид., виправ. К.: Центр учбової літератури, 2010. 160 с. URL : http://www.twirpx.com/file/672757/

Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с. URL : http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf

Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису:Монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк : Дон НУ. 2007. 294 с. URL : http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/zagnitko_a_teoriya_suchasnogo_sintaksisu.pdf

Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Карпіловський В. С., Недозим Т. І. Словник афіксальних морфем української мови. К., 1998. URL : http://lib.movahistory.org.ua/Slov_afiksalnykh_morfem.pdf

Ковтун І. М. Морфеміка. Словотвір. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації позааудиторної самостійної роботи студентів. URL : http://zavantag.com/docs/1821/index-12639-1.html

Клепуц Л. Стратегії класифікації ненормативної лексики. «Humanities & Social Sciences 2009» (HSS–2009), 14–16 may 2009, Lviv. URL : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6678/1/30.pdf

Козленко І. Систематизація базових термінів сучасної морфології. – URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Um/2009_39.pdf

Купрікова Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. Харків, 2015. 96 с. URL :

http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf

Мовознавсто. Філологія. URL : http://uareferats.com/index.php/referat/search?cat=32&_page=4

Мовознавство: науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL : www.movoznavstvo.org.ua/

Плющ М. Я. Граматика української мови : У 2 ч. Ч. 1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : Підручник. К. : Вища школа, 2005. URL : http://lib.mdpu.org.ua/load/Library/plush_gramatika_ukr_movi.pdf

Плющ М. Я. Граматика української мови. У 2-х частинах: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. Ч.1. Морфеміка. Словотвір. Морфологія [Електронний ресурс] –. К.: Вища школа, 2005. 286 с. URL : www.ex.ua/14316707

Синтаксис української мови: навчально-методичний комплекс / укл. О. В. Дуденко. Умань, 2015. 208 с. URL : http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3389/1/sintaxis_komplex_15.pdf

Словники України онлайн : словозміна, синонімія, фразеологія [Електронний ресурс]. URL : http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/.

Словничок таємної мови лірників та шаповалів. URL : http://litopys.org.ua/rizne/lirn.htm.

Сучасна українська літературна мова: підручник [Електронний ресурс] / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін. ; [за ред. А. П. Грищенка]. К. : Вища школа, 2002. 439 с. URL : http://www.twirpx.com/file/1264494/

Сучасна українська літературна мова : навч. комплекс : посіб. для студ. філол. спеціальностей [Електронний ресурс] / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко, І. В. Мілєва, Г. К. Барилова ; [за заг. ред. проф. В. Д. Ужченка]. – 2-ге вид., випр. і доп. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2009. 299 с. URL :

http://dspace.ltsu.org/jspui/bitstream/123456789/250/1/Макет%202009.pdf

Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоепія, графіка,орфографія. URL : http://ena.lp http://www.twirpx.com/file/174320/

Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Academia, 2004. 356 с. URL :

http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf

Українська мова і література в школі: науково-методичний журнал. URL : http://www.undip.org.ua/news/fahovi_detail.php?ID=372

Ющук І. П. Українська мова : [підручник]. 4-те вид. К. : Либідь, 2008. 640 с. URL : http://www.twirpx.com/file/266343/

Ющук І.П. Українська мова. Вправи. Навчальний посібник [Електронний ресурс] К.: Либідь, 2009. 368 с. URL : http://www.twirpx.com/file/600473/

Інші ресурси. Словники

1. Багатомовній словник (перекладний) URL : http://www.slovnyk.org
2. «Великий тлумачний словник сучасної української мови онлайн». Условнику представлено активну лексику української літературної мови, терміни, номенклатурні та складноскорочені слова, слова історичного фонду. URL : http://www.slovnyk.net
3. Інтегрована лексикографічна система «Словники України» / Національна академія наук України. Версія 1.03. Український мовно-інформаційний фонд, 2003.
4. «Лінгвістичний портал». Найпопулярніші розділи: «Чотиримовний науковий словник», «Перекладач», «Словники», «Відкритий словник», «Електронний підручник з української мови» (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика). URL : http://www.mova.info/
5. Освітньо-інформаційний ресурс «Український центр». В розділі «Українська бібліотека» – електронні книги українською мовою, наукові праці, біографії, статті, народна творчість. URL : http://www.ukrcenter.com
6. Російсько-український словник сталих виразів URL : http://stalivyrazy.org.ua
7. Сайт «Cybermova». Посилання на ресурси і програми, присвячені українській мові. Розмаїття українських словників та інших ресурсів для перекладу, навчання в мережі Інтернет. URL : http://cybermova.com/index ua. htm
8. Сайт «Український правопис», присвячений мовним питанням. URL : http://pravopys.vlada.kiev.ua
9. Українська мова. Енциклопедія [Електронний ресурс]. К., 2000. URL : http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm
10. Український правопис. К. : Наук.думка, 2015. URL : http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm
11. Українська мова URL : http://ukrainskamova.narod.ru
24. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. К. : Наук.думка, 2007. 288 с. URL :http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007
25. Українська мова. URL : http://ukrainskamova.narod.ru

4. Форми підсумкового контролю успішності навчання: заліки та іспити.

5. Засоби діагностики успішності навчання: Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів з дисципліни «Сучасна українська літературна мова» здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складати конспект рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
«27» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

2019– 2020 навчальний рік

Розробники: Баденкова Вікторія Миколаївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук_____(Баденкова В. М.);
Зинякова Анжеліка Анатоліївна, доцент, кандидат філологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____(Рускуліс Л.В.)
«27» серпня 2019 р.

1.Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 8</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
014 «Середня освіта»</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат</td><td rowspan="4">014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>III</td><td>III</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин – 240 год./курсова робота</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>V</td><td>VI</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,2 год.; 2,2 год. самостійної роботи студента – 8 год.</td><td rowspan="8">Ступінь: бакалавр</td><td>22</td><td>22</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>42</td><td>42</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>20</td><td>20</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>36</td><td>36</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік у V семестрі; іспит у VI семестрі</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання 168 год. – аудиторні заняття, 72 год. – самостійна робота (68% / 32%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу полягає в свідомому практичному оволодінні українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Завдання курсу:

- закріпити, систематизувати й узагальнити знання, уміння й навички, здобуті студентами в шкільному курсі української мови з питань синтаксису простого та простого ускладненого речення;
- поглибити знання про будову української мови, її історію і розвиток у процесі становлення, формування й еволюції української нації;
- прищепити студентам любов і повагу до рідного слова, пояснити роль і значення мови в житті кожної людини й суспільства зокрема;
- сформувати на основі мовного матеріалу уміння й навички творчого підходу до вирішення проблем гуманітарних наук, а також сприяти розвитку таких умінь і навичок як аналіз й синтез на ґрунті мовних явищ;
- формувати вміння вільного користування обома формами української мови − усною і писемною, дотримуючись синтаксичних норм літературної мови, уникаючи мовних помилок;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів, що властиві українській мові як мові високої культури;
- прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять з української мови;
- формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: зважаючи на те, що метою курсу є свідоме практичне оволодіння українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи й підсистем, то й пов'язаний він з відповідними дисциплінами, а саме: «Практикум з української мови», «Теоретичні проблеми мовознавства», «Старослов'янська мова», «Українська діалектологія», «Історія української мови» тощо.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 8-ми кредитів.

Очікувані результати навчання: знання з дисципліни дадуть чіткі поняття щодо нормативності української літературної мови, підвищать рівень культури усного й писемного мовлення, сформують уважне та критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

І. Загальнопредметні:

- володіння сучасною українською мовою в її літературній формі, розуміння її діалектного різноманіття;
- знання зв'язків української мови та її типологічного співвідношення з іншими мовами, її історії, сучасного стану і тенденцій розвитку;
- знання основ теорії писемної та усної комунікації, володіння її методами і прийомами;
- уміння аналізувати українську мову у діахронічному та синхронічному аспектах, використовуючи систему основних понять і мовознавчих термінів;
- володіння основними методами лінгвістичного аналізу;
- володіння методами і прийомами створення різних видів і типів текстів;
- володіння методами і прийомами аналізу, інтерпретації та трансформації різних видів і типів текстів;
- вміння використовувати наукову, довідкову, методичну літературу з сучасної української мови;
- володіння навичками бібліографічного розшуку; знання основних бібліографічних пошукових систем, володіння прийомами бібліографічного опису різних джерел;
- володіння сучасними методами і прийомами опрацювання інформації в галузі професійної діяльності.

ІІ. Фахові:

- з'ясовувати предмет синтаксису сучасної української мови, синтаксичну специфіку словосполучення;
- з'ясовувати й обґрунтовувати ознаки речення як базової одиниці синтаксичного рівня мови;

- теоретично інтерпретувати поняття простого (двоядерного, одноядерного) та простого ускладненого (двоядерного, одноядерного) речень й практично визначати його ознаки;
- практично визначати й аналізувати подані вище конструкції (на конкретному мовному матеріалі), пояснювати вживання розділових знаків у них.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.

Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні).

Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Смислові відношення між словами у словосполученні.

Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення

Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.

Тема 4. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.

Тема 5. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.

Кредит 3. Головні та другорядні члени речення

Тема 6. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.

Тема 7. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Простий дієслівний присудок, способи його вираження. Ускладнені форми простого присудка. Дієслівний складений присудок, способи його вираження. Характер допоміжного дієслова. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Координація простого і складеного присудків з підметом. Іменний складений присудок. Питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою. Зв'язка як складова частина іменного складеного присудка, типи зв'язок. Способи вираження іменної частини складеного присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.

Тема 8. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі.

Кредит 4. Односкладне речення.

Тема 9. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Односкладні речення – синонімічні паралелі двоскладних. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні

речення, ґенетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.

Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами

Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.

Тема 11. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення.

Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами.

Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.

Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.

Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення.

Тема 14. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.

Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.

Кредит 8. Звертання у структурі поширеного речення. Порядок слів у простому реченні.

Тема 16. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.

Тема 17. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
V семестр						
Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця						
Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	12	2	2	2		6
Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.	18	2	6	2		8
Усього:	30	4	8	4		14
Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення						
Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням.	10	2	2	2		4
Тема 4. Просте двоскладне речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Повні та неповні речення. Приєднувальні конструкції	14	2	4	4		4

Тема 5. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Нові підходи до класифікації членів речення.	6	2	2			2
Усього:	30	6	8	6		10
Кредит 3. Головні та другорядні члени речення						
Тема 6. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.	8		2	4		2
Тема 7. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою.	6	2	4			
Тема 8. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення	14	4	6	2		2
КР № 1.	2		2			
Усього:	30	6	14	6		4
Кредит 4. Односкладне речення						
Тема 9. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Класифікація односкладних речень.	14	4	6	2		2
Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.	10	2	4	2		2
КР № 2.	6		2			4
Усього:	30	6	12	4		8
Усього годин за V семестр:	**120**	**22**	**42**	**20**		**36**

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	ср
1	2	3	4	5	6	7
VI семестр						
Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами						
Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.	12	2	4	2		4
Тема 11. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них.	18	4	6	4		4
Усього:	30	6	10	6		8
Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами						
Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Пунктуація при відокремлених означеннях.	10	2	4	2		2
Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	16	4	6	2		4
КР № 1.	4		2			2
Усього:	30	6	12	4		8
Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення						
Тема 14. Вставні конструкції у структурі	14	4	4	2		4

поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій.						
Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	16	2	4	4		6
Усього:	30	6	8	6		10
Кредит 8. Звертання у структурі поширеного речення. Порядок слів у простому реченні						
Тема 16. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.	12	2	4	2		4
Тема 17. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	14	2	6	2		4
КР №2.	4		2			2
Усього:	30	4	12	4		10
Усього годин за VI семестр:	**120**	**22**	**42**	**20**		**36**
Усього годин за рік:	**240**	**44**	**84**	**40**		**72**

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
V семестр		
Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця		
1	Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	2
2	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом).	2
Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення		
3	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.	2
4	Тема 4. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення.	2
5	Тема 5. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв’язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.	2
Кредит 3. Головні та другорядні члени речення		
6	Тема 6. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.	1
	Тема 7. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Іменний складений присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.	1
7	Тема 8. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Принципи їх класифікації.	2
8	Обставина.	2
Кредит 4. Односкладне речення		

9-10	Тема 9. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, ґенетивні речення.	4
11	Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.	2
	Разом:	**22**
	V семестр	
Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами		
1	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.	2
2-3	Тема 11. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення. КР № 1.	4
Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами		
4	Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених.	2
5-6	Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	4
Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення		
7-8	Тема 14. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.	4
9	Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	2
Кредит 8. Звертання в структурі простого ускладненого речення		
10	Тема 16. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.	2
11	Тема 17. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	2
	Разом:	**22**
	Разом за рік:	**44 год.**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
V семестр		
Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця		
1.	Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць.	2
2-4.	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця.	6

	Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом).	
Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення		
5.	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження. Основні ознаки речення: предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням.	2
6-7.	Тема 4. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення.	4
8.	Тема 5. Головні та другорядні члени речення. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Нові підходи до класифікації членів речення.	2
Кредит 3. Головні та другорядні члени речення		
9.	Тема 6. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети.	2
10-11.	Тема 7. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Іменний складений присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.	4
12-13.	Тема 8. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Принципи їх класифікації.	4
14.	Обставина.	2
15.	КР № 1.	2
Кредит 4. Односкладне речення		
16-18.	Тема 9. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Поширені і непоширені, повні і неповні односкладні речення. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, ґенетивні речення.	6
19-20.	Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.	4
21.	КР № 2.	2
	Разом:	**42**
	V семестр	
Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами		
1-2.	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень.	4
3-5.	Тема 11. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення. КР № 1.	6
Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами		
6-7.	Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених.	4
8-10.	Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Відокремлені додатки.	6

11.	КР № 1.	2
Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення		
12-13.	Тема 14. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.	4
14-15.	Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	4
Кредит 8. Звертання в структурі простого ускладненого речення		
16-17.	Тема 16. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні.	4
18-20.	Тема 17. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	6
21.	КР № 2.	2
	Разом:	**42**
	Усього за рік:	**84 год.**

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кіль-кість годин
	V семестр	
Кредит 1. Синтаксис. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця		
1	Тема 1. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення.	2
2	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця	2
Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення		
3	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису.	2
4	Тема 4. Просте двоскладне речення. Просте двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні.	2
5	Повні та неповні речення. Приєднувальні конструкції	2
	Кредит 3. Головні та другорядні члени речення	
6-7	Тема 6-7. Головні члени речення	4
8	Тема 8. Другорядні члени речення.	2
Кредит 4. Односкладне речення		
9	Тема 9. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Класифікація односкладних речень. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень.	2
10	Структурно-семантичні типи нечленованих речень.	2
	Разом:	**20**
	VI семестр	
Кредит 5. Поняття про просте ускладнене речення		
1	Тема 10. Основні різновиди ускладнених речень.	2
2-3	Тема 11. Речення з однорідними членами	4
Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами		
4	Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях.	2
5	Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення	2

	обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки.	
Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення		
6	Тема 14. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами.	2
7-8	Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	4
Кредит 8. Звертання		
9.	Тема 16. Звертання. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів.	2
10.	Тема 17. Порядок слів у простому реченні.	2
	Разом:	**20 год.**

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіль-кість годин
Кредит 1. Синтаксис. Загальні питання. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця		
1	Тема 1. Синтаксис. Загальні питання. Загальне поняття про синтаксис. Зв'язок синтаксису з іншими лінгвістичними розділами та дисциплінами. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки і відношення (предикативні, підрядні, сурядні). Завдання: складання опорного конспекту з теми; опрацювання монографічної літератури, журнальних публікацій.	6
2	Тема 2. Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Словосполучення та його відношення до слова і речення. Типи словосполучень за будовою (за кількісним принципом). Типи синтаксичного зв'язку слів у словосполученнях. Типи підрядних словосполучень за морфологічною ознакою стрижневого (основного) слова. Засоби зв'язку слів у словосполученнях. Смислові відношення між словами у словосполученні. Завдання: конспектування монографічної літератури, виконання вправ, тестових завдань, синтаксичного аналізу словосполучень.	8
Кредит 2. Речення як основна одиниця синтаксису. Просте двоскладне речення		
3	Тема 3. Речення як основна одиниця синтаксису. Речення та судження : предикативність, модальність і часова співвіднесеність, семантико-інформативна й інтонаційна завершеність та ін. Основні аспекти вивчення речення: семантичний, формально-граматичний, комунікативний. Типи речень за комунікативним призначенням. Завдання: конспектування монографічної літератури, виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень.	4
4	Тема 4. Поняття про двоскладне речення. Вираження предикативності у двоскладному реченні. Особливості семантичної структури двоскладного речення. Головні члени та їх роль у синтаксичній та семантичній організації двоскладного речення. Поняття про другорядні члени речення. Повні та неповні речення. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Еліптичні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних та неповних речень.	4
5	Тема 5. Традиційне вчення про члени речення. Класифікація членів речення на основі синтаксичних зв'язків. Головні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Координація підмета і присудка Другорядні члени речення, їх роль у структурі простого речення. Завдання: підготовка повідомлень «Нові підходи до класифікації членів речення».	2
Кредит 3. Головні та другорядні члени речення		
6	Тема 6. Підмет як головний член двоскладного речення. Типи підмета та способи	2

	його вираження: а) прості підмети; б) складені підмети. Тема 7. Присудок як головний член двоскладного речення. Типи присудків за морфологічним способом вираження та будовою. Дієслівний присудок. Дієслівний складний присудок. Синонімічність різних форм присудка. Складний іменний присудок. Складні присудки змішаного типу. Синоніміка різних форм іменного присудка.	
7.	Тема 8. Другорядні члени речення. Додаток. Означення. Обставина. Загальне поняття про непоширені та поширені речення. З історії питання про другорядні члени речення. Принципи їх класифікації. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта: прямий / непрямий; придієслівні / приіменні та додатки при словах категорії стану; вивчення додатка у загальноосвітній школі. Означення як синтаксичне вираження ознаки: узгоджене / неузгоджене; прикладка як різновид означення; її правопис; вивчення означення у загальноосвітній школі. Обставина як синтаксичне вираження дії, процесу, стану, ознаки: групи обставин за значенням; вивчення обставин у загальноосвітній школі. Завдання: виконання повного синтаксичного аналізу двоскладних речень.	2
	Кредит 4. Односкладне речення	
8.	Тема 9. Характер головного члена в них. Односкладні речення і судження. Класифікація односкладних речень:означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові речення, інфінітивні речення, номінативні речення, ґенетивні речення. Структурно-семантичні типи нечленованих речень. Розрізнення нечленованих і неповних речень. Завдання: виконання повного синтаксичного аналізу односкладних речень.	8
	Разом годин за V семестр:	**36**
Кредит 5. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами		
1.	Тема 10. Поняття про просте ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Тема 11. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Характеристика ряду однорідних членів. Узагальнюючі слова при них. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення Завдання: виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень, ускладнених однорідними членами.	8
Кредит 6. Речення з відокремленими другорядними членами		
2.	Тема 12. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення привідокремлених другорядних членах. Відокремлення означень, узгоджених і неузгоджених. Синонімія відокремлених означень і підрядних означальних речень. Пунктуація при відокремлених означеннях. Тема 13. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок. Синонімія відокремлених прикладок і підрядних речень. Пунктуація при відокремлених прикладках. Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Синонімія відокремлених обставин і підрядних обставинних речень. Пунктуація при відокремлених обставинах. Відокремлені додатки. Завдання: виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень, ускладнених відокремленими членами.	8
Кредит 7. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення		
3.	Тема 14. Вставні конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Уточнюючі слова та звороти в складі простого речення та їх синтаксична роль. Пунктуація в реченнях з уточнюючим членами. Тема 15. Вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставлених конструкцій.	10
Кредит 8. Звертання		
4.	Тема 16-17. Загальна характеристика. Значення та способи вираження звертання, його місце в реченні. Інтонація при звертанні. Порядок слів у простому реченні. Прямий та непрямий порядок слів. Завдання: виконання вправ та повного синтаксичного аналізу речень, ускладнених	10

	вставними, вставленими конструкціями та звертаннями.	
	Разом годин:	**36 год.**

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання:
курсова робота

9. Форми роботи та критерії оцінювання:
Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:
Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.
Завданням підсумкового контролю (КР, залік, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:
Студенту виставляється *відмінно* за правильне виконання всіх завдань. Відповідь має бути повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначатися точністю, послідовністю і логічністю; відповідати мовним нормам.
Студенту виставляється *дуже добре* ставиться за виконання 75 % усіх завдань, якщо він у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки.

Студенту виставляється *добре*, якщо в ході відповіді він розкриває питання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу; у мовленні трапляються незначні мовні огріхи.

Студенту виставляється *достатньо*, якщо він володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, поверхово і фрагментарно або володіє частиною навчального матеріалу, уміє застосовувати знання в стандартних ситуаціях, але порушує послідовність і логічність викладу думок. У відповіді трапляються суттєві мовні помилки.

Оцінка *за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів: кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 8 кредитів:

Поточне оцінювання та самостійна робота (V семестр)									КР	Накопичувальні бали/сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	100	400/100
30	45	25	25	25	25	25	25	75		

Поточне оцінювання та самостійна робота (VI семестр)								КР (2)	Накопичувальні бали/сума
Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	Т17	100	400/100*
30	45	35	40	40	35	35	40		

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (повідомлення, реферат, мультимедійна презентація), презентації результатів виконання індивідуального науково-дослідного завдання, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, виконання вправ та тестових завдань, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, інтерактивні імітаційні методи (ситуативні завдання); специфічні прийоми: граматичний аналіз лексем.

12. Рекомендована література

Література до курсу

Базова

1. Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2005. 270 с.
2. Вихованець І.Р. та ін. Граматика української мови. К. : Рад. школа, 1982. 206 с.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник для студентів філологічних факультетів вищ. навч. закладів. К. : Либідь, 1993. 368 с.
4. Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 1989. 334 с.
5. Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум: Навч. посібн. для студ. філологічних факультетів ун-тів. К. : Вища школа, 1989. 254 с.
6. Гуйванюк Н.В., Кардащук О.В., Кульбабська О.В. Синтаксис сучасної української мови : схеми і таблиці. 3-е вид. Чернівці : Рута, , 2003. 159 с.
7. Дудик П.С., Литовченко М.В. Сучасна українська мова: Завдання і вправи [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Академвидав, 2007. 264 с.
8. Загнітко А. Український синтаксис : науково-теоретичний і навчальний комплекс; навчальний посібник. Інститут змісту і методів навчання ДДУ. К.; 1996. Ч. І 201 с.; Ч. ІІ. 240 с.
9. Загнітко А. Теоретична граматика української мови : Синтаксис. Донецьк : Дон НУ. 2001. 662 с.
10. Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк : ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.
11. Зинякова А.А. Сучасна українська література мова: Синтаксис. Просте і просте ускладнене речення [Електронний ресурс] : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2016. 100 с.
12. Заоборна М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. 85 с.
13. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. К. : Вища школа, 1989. 63 с.
14. Історія української мови: Синтаксис / За заг. ред. А.П. Грищенка. К. : Наукова думка, 1983. 503 с.
15. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення. К. : Вища школа, 1985.
16. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К. : Вища школа, 1995. 312 с
17. Кобилянська М.Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Збірник вправ. К. : Вища школа, 1981. 200 с.
18. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови: В 2 ч. К. : Рад. школа, 1972. Ч.2. 283 с.
19. Курс сучасної української літературної мови / За ред. Л.А. Булаховського. В 5-ти т. К. : Наукова думка, 1951. Т.2: Українська мова.
20. Ладоня І.О. Українська мова: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2001. 158 с.
21. Лінгвістичний аналіз. Практикум: навчальний посібник. К. : Видавничий центр «Академія», 2005. 255 с.
22. Мойсієнко А.К., Арібжанова І.М., Коломийцева В.В. та ін. Сучасна українська літературна мова: підручник. К. : Знання, 2010. 373 с.

23. Москаленко Н.А., М.М. Фащенко, Ф.П. Смагленко. Сучасна українська літературна мова. Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз: Навч. посібник для студ. філол. факультетів ун-тів. Київ – Одеса : Вища школа, 1980. 140 с.
24. Колоїз Ж.В. Малюга Н.М., Явір В.В. Сучасна українська літературна мова: Збірник завдань для лабораторних робіт [Текст] : Посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Знання, 2006. 356с.
25. Ожоган В.М. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Освіта України, 2009. 332 с.
26. Олійник О.Б., Гребницький Г.М. Українська мова та література: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Кондор, 2006. 306 с.
27. Олійник О.Б. Сучасна українська мова [Електронний ресурс] : Опорні конспекти. К. : Кондор, 2008. 234 с.
28. Плиско К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення: Навч. посібник для студентів філологічних факультетів ун-тів та пед. ін-тів. Харків : Вид-во «Основа», 1992. 149 с.
29. Русская грамматика: В 2-х т. Т.2: Синтаксис / Под ред. В.В. Виноградова. М. : Высшая школа, 1980.
30. Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: Навч. посібник для студ. вузів, що вивч. дисципліну «Сучасна українська мова мова» К. : Вища школа, 1995. 284 с.
31. Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вища школа, 2003. 287 с.
32. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. К.: Вища школа, 2004. 167с.
33. Плющ М.Я. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Слово, 2015. 264 с.
34. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 843 с.
35. Синтаксичний аналіз тексту [Текст] // Лінгвістичний аналіз тексту : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.М.Кочан. К., 2008. С. 286–314.
36. Слинько І.І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. посібник для студентів філол. факультетів пед. ін-тів. К. : Вища школа, 1994. 670 с.
37. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К. Білодіда. К. : Наукова думка, 1972. 515 с.
38. Сучасна українська мова. Синтаксис: Підручник для студ. факультету лінгвістики ун-тів / За ред. О.Д. Пономаріва. К.: Либідь, 1994. 256с.
39. Сучасна українська мова: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О.Д. Пономаріва. 3-тє вид., перероб. К. : Либідь, 2005. 488 с.
40. Сучасна українська літературна мова [Текст] : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. М.Я. Плющ. – 7-ме вид., стер. К. : Вища школа, 2009. 430 с.
41. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис [Текст] : Підручник для студентів вищ. навч. закладів. К. : Знання, 2010. 374 с.
42. Сучасна українська літературна мова. Вправи. Завдання: За творами Т.Г. Шевченка [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Г.М. Вокальчук, В.М. Мойсієнка. К. : Видавничий центр «Академія», 2016. 224 с.
43. Терлак З.М. Українська мова. Збірник вправ із синтаксису та пунктуації [Текст]. Львів : Світ, 1999. 224с.
44. Тимченко М.Ф. Сучасна українська мова. Синтаксис простого і складного речення (зразки повного синтаксичного розбору). Методичні рекомендації для студентів 3-4 курсів спец. «Українська мова і література» з усіма спеціалізаціями ДФН та ЗФН. Миколаїв, 2011. 48 с.
45. Тимченко М.Ф. Сучасна українська мова. Синтаксис простого і складного речення (зразки повного синтаксичного розбору). Методичні матеріали для студентів III-IV курсів спец. «Українська мова і література» з усіма спеціалізаціями денної та заочної форм навчання. Миколаїв, 2011. 48 с.
46. Тоцька Н.І. Українська пунктуація. Практикум: Навч. посібник для студ. філолог. факультетів ун-тів. К. : Вища школа, 1990. 160 с.
47. Ужченко В.Д. Сучасна українська мова. Збірник вправ і завдань: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2006. 286 с.
48. Українська мова: Енциклопедія. Вид. 3-ге, випр. і доп. К. : Видавництво «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана. 2007. 822 с.
49. Український правопис. Стереотипне видання. К. : Наук. думка, 1999. 240 с.
50. Шевчук С.В., Лобота Т.М. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Арій, 2008. 384 с.
51. Шитик Л.В. Синтаксичний аналіз. Лінгвістичний аналіз. Практикум : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К., 2013. С. 121–191.

52. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник для студентів педагогічних навч. закладів. К. : Літера, 2000. 284 с.
53. Шкуратяна Н.Г. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навчальний посібник для студентів нефілологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2007. 823 с.
54. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти. 2-ге вид., доп. К. : Академія, 2010. 408 с.
55. Ющук І.П. Українська мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів. 4-те вид. К. : Либідь, 2008. 640 с.

Допоміжна

Монографії

1. Багмут А.Й., Борисюк І.В., Олійник Г.П. Інтонація як засіб мовної комунікації. К. : Наукова думка, 1980. 243 с.
2. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. К. : Вища школа, 1992. 253 с.
3. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. К. : Вища школа, 1983. 283 с.
4. Вінтонів М.О. Актуальне членування речення і тексту : формальні та функцій ні вияви : монографія / відп. ред. А.П. Загнітко. Донецьк :Донецький нац.Гуйванюк ун-т, 2013. 327 с.
5. Городенська К.Г. Деривація синтаксичних одиниць. К. : Наук. думка, 1991. 192 с.
6. Горяний В.Д. Синтаксис односкладних речень. К. : Вища школа, 1984. 127 с.
7. Гуйванюк Н.В. Формально-семантичні спввідношнення в системі синтаксичних одиниць : монографія. Чернівці : Рута, 1999. 336 с.
8. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. К. : Вища школа, 1973. 212 с.
9. Дудик П.С. Словосполучення в українській літературній мові. К. : Вища школа, 1998. 136 с.
10. Загнітко А. Синтаксична синоніміка і синтаксична деривація. Донецьк : Дон НУ. 2003.
11. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. К. : Вища школа, 1986. 166 с.
12. Іваницька Н.Л. Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення. Вінниця, 2004. 94 с.
13. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення. К. : Вища школа, 1985. 152 с.
14. Калита А.А. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлення : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 320 с.
15. Коваль Л. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові : моногафія. Вінниця : ТОВ «НІлан-ЛТД», 2015. 316 с.
16. Кульбабська О.В. Вторинна предикація у простому реченні : монографія. Чернівці : Чернів. Нац.. ун-т, 2011. 672 с.
17. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. К. : Наукова думка, 1966. 226 с.
18. Меншиков І. І., Попова І. С. Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. 89 с.
19. Мірченко М.В. Структура синтаксичних категорій. Луцьк : Вежа, 2001. 340 с.
20. Мірченко М.В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення) : навч. посібник / М.В. Мірченко. К. : ІЗМН, 1997. 100 с.
21. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель): монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2009. 432 с.
22. Попова І. С. Фундаментальні категорії синтаксису української мови у формально-граматичному та метамовному аспекті: автореф. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / І. С. Попова. – Чернівці, 2012. – 40 с.
23. Степаненко М.І. Синтаксична і семантична валентність відносних прикметників у сучасній українській мові: монографія. Полтава : Астрая, 2017. 236 с.
24. Степаненко М.І., Українець Л.Ф., Ніколашина Т.І. Співвідношення семантики і структури в системі мовних одиниць: колективна монографія. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. 390 с.
25. Степаненко М.І. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава : Дивосвіт, 2018. 318 с.
26. Плющ М.Я. Інтонація вставності в українській мові (експериментальні дані). К. : Вища школа, 1976. 157 с.
27. Тимкова В.А. Семантико-синтаксична структура двоскладних речень із предикатами якості в українській мові: монографія. К. : Кондор, 2005. 134 с.
28. Удовиченко Г. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. К. : Вища школа, 1968. 226 с.
29. Швець І.Р. Синтаксичні функції інфінітива в сучасній українській літературній мові (Інфінітив у функції другорядних членів речення). Одеса : Вид-во Одеського державного університету, 1972. 58 с.

30. Шрамко Р.Г., Степаненко М.І. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава : Астрая, 2017. 284 с.

Журнальні публікації

1. Анікеєнко Ю.А. Функціонально-семантичні параметри експлікаторів розділових відношень зі значенням черговості та сумніву, непевності. *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 11–16.
2. Балко М. Інтонація як засіб вираження синтаксичного зв'язку у словосполученні // лінгвістичні студії. 2013. Вип. 26. С. 78–82.
3. Білошицька А. Односкладні речення. Українська мова, 8 клас // Українська мова і література в школах України. 2019. № 1–2. С. 4447.
4. Бойчук Т. Синтаксис і пунктуація простого речення (Тестові завдання) // Дивослово. 2010. № 10. С. 20–23.
5. Бріцин В.М., Жайворонок В.В. Односкладні речення слов'янських мов у функціонально-граматичному та етнолінгвістичному аспектах // Мовознавство. 2003. № 2–3. С. 86–95.
6. Бріцин В.М., Мозгунов В.В. Когнітивні аспекти теорії модальності (на матеріалі східнослов'янського художнього дискурсу) // Мовознавство. 2013. № 2–3. Ч. 128–148.
7. Бріцин В.М. Модальність і предикативність: лінії розмежування і протиставлення // Мовознавство: Науково-теоретичний журнал. 2015. № 2. С. 77–85.
8. Бродовська В., Блакитна Т. Вивчення синтаксису укрупненими частинами // Дивослово. 1994. № 12. С.32-34.
9. Вихованець І.Р. Навколо проблем предикативності, предикації і предикатності // Українська мова. 2002. № 1. С. 25–31.
10. Вінтонів М. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 2. С. 3–7.
11. Гнаткович Т. Використання тестових технології під час вивчення синтаксису простого і складного речення // Українська мова і література в школі. 2008. № 6. С. 15–21.
12. Голоюх В.І. Еліптичні речення з невербіалізованим головним членом // Мовознавство. 1987. №1.
13. Голуб Н. Синтаксис простого і складного речення: тренувальні вправи // Українська мова і література в школі. 2016. № 2. С. 15–19.
14. Горголюк Н.Г. Обєктивна і суб'єктивна модальність: співвідношення понять і термінів. Наукові праці : науковий журнал. Вип. 287. Т. 299. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім.. Петра Могили, 2017. С. 26–32.
15. Горпинич В.О. Нерозкладні синтаксичні словосполучення в українській мові. *Українська мова і література в школі*. 1988. №7. С. 65.
16. Грипас О. Новітній синтаксис в аспекті предикатно-аргументної теорії // Українська мова й література в сучасній школі. 2012. № 5. С. 11–14.
17. Зубко Т.В. Семантична типологія предикатів сприйняття в сучасній українській літературній мові. Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 55–60.
18. Єрмакова С.Д. Розмежування простих і складних речень // УМЛШ. 1979. № 5.
19. Іваненко З.І. Односкладні речення як синонімічні паралелі двоскладних // Мовознавство. 1985. № 8.
20. Іваницька Н.Л. Непоширене речення в українській мові // УМЛШ, 1984. №2.
21. Іваницька Н.Л. Синтаксична структура двоскладного речення (Питання формально-граматичного і семантико-граматичного членування) // УМЛШ, 1986. № 1.
22. Іваницька Н.Л. Формально-граматичне і семантико-граматичне моделювання структури простого речення. *Мовознавство*, 1987 №1.
23. Івченко Л.П. Односкладні речення. Урок у 9 класі // Вивчаємо українську мову та літературу. 2011. № 7. С. 16–19.
24. Ісак Н. Словосполучення в курсі шкільного синтаксису. *Урок української.* 2007. № 11–12. С. 33–36.
25. Кадомцева Л.О. Граматичні форми ускладнення структури простого речення // УМЛШ, 1988. № 2.
26. Караман О. Підготовка студентів до викладання синтаксису в профільній школі // Українська мова і література в школах України. 2015. № 5. С. 24–28.
27. Козачук Г.О. Підмети, виражені словосполученнями // УМЛШ, 1982. № 3.
28. Кучеренко І.К. Логіко-граматична природа речень з узагальнюючими словами при однорідних членах. *Мовознавство*, 1977. № 6.
29. Кучеренко І.К. Логіко-синтаксична природа речень з однорідними членами // Мовознавство, 1976. № 4.
30. Масицька Т. Особливості синтаксичної залежності в структурі простого речення. Тенденції розвитку української лексики та граматики. Варшава-Івано-Франківськ, 2014. Т. 3. С. 236 –249.
31. Мецлер А.А. Роль вставних конструкцій в організації комунікативно-інформаційного членування тексту // Мовознавство, 1986.№ 6.

32. Надточий В. Синтаксис як вчення про відношення (Методичні поради щодо синтаксичного розбору різних видів складних речень) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2009. № 10. С. 96–100.
33. Островська Л.С. Вираження темпоральної семантики атрибутивними конструкціями. Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 260. Т. 272. Філологія. Мовознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім.. Петра Могили, 2016. С. 81–86.
34. Островська Л.С. Інфінітив у системі атрибутивних відношень. Наукові праці : науковий журнал. Вип. 282. Т. 294. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім.. Петра Могили, 2017. С. 63–67.
35. Островська Л.С. Залежність формально-граматичної організації простого речення від інтонаційних характеристик. Наукові праці : науковий журнал. Вип. 303. Т. 315. Серія «Філологія. Мовознавство». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім.. Петра Могили, 2018. С. 24–29.
36. Потєха Л.І. Складні випадки розмежування додатка і обставин // УМЛШ, 1983. № 8.
37. Розробка з української мови для 9 класу 12-річної школи (І семестр. Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу) // Бібліотечка «Дивослова». 2009. № 6: Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи. І семестр. Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу. 64 с.
38. Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи (ІІ семестр) // Бібліотечка «Дивослова». 2009. № 11: Розробки уроків з української мови для 9 класу 12-річної школи. ІІ семестр: Вивчення синтаксису й пунктуації на засадах дослідницького підходу. С. 2–64.
39. Романовська Ю.Ю. Семантичні особливості вставних предикативних одиниць. УМЛШ, 1985. № 2.
40. Слинько І.І. Парадигматика простого речення. *Мовознавство*, 1980. № 3.
41. Слинько І.І. Речення із звертаннями, вставними словами, відокремленими другорядними членами. *УМЛШ*, 1980. № 2.
42. Слинько І.І. Чи є односкладні речення. *УМЛШ*, 1980. № 3.
43. Явір В.В. Складні випадки визначення членів речення, виражених словосполученням. *УМЛШ*, 1986. № 5.
44. Яворська С. Перевірка навчальних досягнень із синтаксису простого речення як засіб розвитку критичного мислення учнів. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 12. С. 42–46.
45. Ярошевич І. Частини мови: поняттєво-термінологічний аспект. Проблеми української термінології. 2012. №733.
46. Ясак Т. Застосування комп'ютерно зорієнтованих засобів навчання на етапі узагальнення і систематизації знань із синтаксису української мови в 11 класі профільної школи. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 2. С. 35–39.
47. Ясак Т. Мультимедійні дидактичні засоби навчання синтаксису української мови. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 7–8. С. 23–28.

13. Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайт викладача.
2. Посилання на кількість підручників у бібліотеці:

Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : Вища школа, 2005. 270 с. Кількість: 50.
Вихованець І.Р. та ін. Граматика української мови. К. : Рад. школа, 1982. 206 с. Кількість: 76.
Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник для студентів філологічних факультетів вищ. навч. закладів. К. : Либідь, 1993. 368 с. Кількість: 44.
Волох О.Т. та ін. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис / О.Т. Волох, М.Т. Чемерисов, Е.І. Чернов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 1989. – 334 с. – Кількість: 228. – 1976 р. – 44; 1986 р. – 44; 1989 р. – 141.
Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис: Лабораторний практикум: Навч. посібн. для студ. філологічних факультетів ун-тів. – К. : Вища школа, 1989. – 254 с. – Кількість: 80.
Заоборна М.С. Просте речення. Складні випадки аналізу: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. – 85 с. –Кількість: 2.
Івченко М.П. Сучасна українська літературна мова. – К. : Вид. КДУ, 1962. – Кількість: 33. – 1960 р. – 5; 1962 р. – 11; 1965 р. – 17.
Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. – К. : Вища школа, 1989. – 63 с. – Кількість: 30.
Каранська М.І. Синтаксис сучасної української літературної мови: Навч. посібник. – К. : Либідь, 1995. – 312 с. – Кількість: 10.
Кобилянська М.Ф., Гуйванюк Н.В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Збірник вправ. – К. : – 1981. – 200 с. – Кількість: 45.
Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Ч.2. Синтаксис: Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : Рад. школа, 1965. – Кількість: 98. – 1961 р. – 43; 1965 р. – 55.
Курс сучасної української літературної мови / За ред. проф. Л. Булаховського. –К. : Рад. шк., 1951. – Кількість: 125. – т. 1 – 72; т. 2 – 53.

Ладоня І.О. Українська мова: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2001. – 158 с. – Кількість: 1.
Москаленко Н.А. Сучасна українська літературна мова. Лексичний, фонетичний і граматичний аналіз: Навч. посібник для студ. філол. факультетів ун-тів / Н.А. Москаленко, М.М. Фащенко, Ф.П. Смагленко. – Київ – Одеса : Вища школа, 1980. – 140 с. – Кількість: 100.
Олійник О.Б. Українська мова та література: Навч. посібник для абітурієнтів та студентів вищ. навч. закладів / О.Б. Олійник, Г.М. Гребницький. – К. : Кондор, 2006. – 306 с. – Кількість: 1.
Плиско К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення: Навч. посібник для студентів філологічних факультетів ун-тів та пед. ін-тів. – Харків : Вид-во «Основа», 1992. – 149 с. – Кількість: 15.
Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ: Навч. посібник для студ. вузів, що вивч. дисципліну «Сучасна українська мова мова» / М.Я. Плющ, О.І. Леута, Н.П. Гальона. – К. : Вища школа, 1995. – 284 с. – Кількість: 142.
Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / М.Я. Плющ, О.І. Леута, Н.П. Гальона. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2003. – 287 с. – Кількість: 45.
Плющ М.Я. Граматика української мови в таблицях [Текст] : Навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / М.Я. Плющ, Н.Я. Грипас. – К.: Вища школа, 2004. – 167с. – Кількість: 3.
Слинько І.І. та ін. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. посібник для студентів філол. факультетів пед. ін-тів / І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994. – 670 с. – Кількість: 351.
Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис [Текст] : Підручник для студентів вищ. навч. закладів. – К. : Знання, 2010. – 374 с. – Кількість: 21.
Сучасна українська літературна мова [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. М.Я. Плющ. – 6-те вид., стер. – К. : Вища школа, 2006. – 430 с. – Кількість: 13.
Сучасна українська літературна мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. М. Я. Плющ. – 5-те вид., стер. – К. : Вища школа, 2005. – 430 с. – Кількість: 14.
Сучасна українська літературна мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти / За ред. М.Я. Плющ. – 2-ге вид, перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2000. – 430 с. – Кількість: 238.
Сучасна українська мова: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищ. навч. закладів / За ред. О.Д. Пономаріва. – 3-тє вид., перероб. – К. : Либідь, 2005. – 488 с. – Кількість: 10.
Сучасна українська мова. Синтаксис: Підручник для студ. факультету лінгвістики ун-тів / За ред. О.Д. Пономаріва. – К.: Либідь, 1994. – 256с. – Кількість: 360.
Сучасна українська літературна мова. Синтаксис складного речення. Методичні рекомендації для самостійної підготовки студ. спец. «Укр. мова і літ.» з практичних занять / Упоряд. З.І. Іваненко. – Миколаїв: МДПІ, 1987. – 32 с. – Кількість: 160.
Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1972. – 500 с. – Кількість: 3.
Тоцька Н.І. Українська пунктуація. Практикум: Навч. посібник для студ. філолог. факультетів ун-тів. – К. : Вища школа, 1990. – 160 с. – Кількість: 199.
Український правопис. Стереотипне видання. – К. : Наук. думка, 1999. – 240 с. – Кількість: 420. – 1993 р. – 210; 1997 р. – 10; 1999 р. – 200.
Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова [Текст] : Навч. посібник / С.В. Шевчук, Т.М. Лобода. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Арій, 2008. – 384 с. – Кількість: 2.
Шкуратяна Н.Г. Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник для студентів педагогічних навч. закладів / Н.Г. Шкуратяна, С.В. Шевчук. – К. : Літера, 2000. – 284 с. – Кількість: 8.
Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів освіти / К.Ф. Шульжук. – К. : Академія, 2004. – 408 с. – Кількість: 60.
Ющук І.П. Українська мова [Текст] : Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищ. навч. закладів / І.П. Ющук. – 4-те вид. – К. : Либідь, 2008. – 640 с. – Кількіть: 51.

Джерела в інтернеті:

http://pidruchniki.ws/1584072040522/dokumentoznavstvo/suchasna_ukrayinska_literaturna_mova_-_shevchuk_sv
Сучасна українська літературна мова – Шевчук С. В.
http://slovopedia.org.ua
Ponomariv_Such_ukr_mova2
http://litopys.org.ua/links/inmovozn.htm
http://sum.in.ua/
http://litmisto.org.ua/?page_id=6961
http://litmisto.org.ua/?page_id=12423
http://litmisto.org.ua/?page_id=2345
http://www.twirpx.com/file/148234/

http://shron.chtyvo.org.ua/Bodyk_Ostap/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykolohiia_Frazeolohiia_Leksykohrafiia.pdf
http://ukrajinskamova.org.ua/
http://www.twirpx.com/file/371620/
http://www.twirpx.com/file/348572/